

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Štěpán Košťál

**DIGITÁLNÍ DISTRIBUCE A
SDĚLOVÁNÍ FILMŮ**

Diplomová práce

OLOMOUC 2017

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Digitální distribuce a sdělování filmů, vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne

Štěpán Košťál

Tímto bych rád bych poděkoval JUDr. Pavlu Tůmovi, LL.M. Ph.D. za vedení této diplomové práce, vstřícný přístup a cenné připomínky, které mi během práce poskytoval.

Rád bych také poděkoval své přítelkyni Tereze Hanusové za její podporu a rady při jazykových úpravách této práce.

V neposlední řadě také své rodině, která mě podporovala po celou dobu mého studia.

Obsah

Seznam užitých zkratk	5
Úvod	6
1 Základní pojmy	9
1.1 Duševní vlastnictví	9
1.1.1 Copyright – autorské právo v angloamerickém smyslu	11
1.1.2 Autorskoprávní systém – autorské právo v kontinentálním smyslu	12
1.2 Filmové právo	13
2 Film a s ním související práva	15
2.1 Film jako audiovizuální dílo	15
2.2 Subjekty s filmem spojené	19
2.2.1 Autor	19
2.2.2 Producent	21
2.2.3 Distributor	22
3 Šíření audiovizuálních děl	23
3.1 Distribuce	27
3.1.1 Vyčerpání práva v rámci distribuce	29
3.2 Sdělování	31
3.2.1 Vyčerpání práva v rámci sdělování obecně	32
3.3 Digitální distribuce nebo sdělování?	34
4 Sdělování veřejnosti	36
4.1 Vysílání	36
4.2 Sdělování děl veřejnosti na vyžádání	40
4.2.1 Druhy VOD	44
4.2.2 Licence	47
4.2.3 Vyčerpání práva v rámci služeb na vyžádání	49
Závěr	53
Bibliografie	57
Abstrakt	64
Klíčová slova	64
Abstract	65
Key words	65

Seznam užitých zkratek

AVD	Audiovizuální dílo
AVOD	Advertisement supported VOD
AZ	Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
EST	Electronic Sell Through
DTO	Download To Own
DTR	Download To Rent
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
RRTV	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
SVOD	Subscription VOD
TVOD	Transactional VOD
VOD	Video na přání
ZPRTV	Zákon č. 231/2001 Sb., zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Jakákoliv společnost – zvířecí i lidská je postavena na vzájemném sdílení informací. Tyto informace mohou být sdíleny „tradičně“ nebo „moderně“. Tradičními způsoby se rozumí ústní a písemná forma sdělování. Moderně je pak šířen film nebo třeba interaktivní média, jako jsou počítačové hry.

Limitací této oblasti, jak tradiční, tak moderní, je technologie, která je umožňuje. Toto je jednou z příčin, proč je nejdříve vyvinuta nová technologie, objeven nový způsob šíření obsahu, ale až následně je na něj aplikována příslušná legislativa. Tento proces není jednoduchý, protože obsah – informace v něm obsažené, jsou jednak projevem svobody projevu, zdrojem nových informací, ale také kulturním faktorem, který má vliv na nezanedbatelný počet osob. Z tohoto důvodu je problematika filmu jako takového pro mne velmi zajímavá, protože film je důležitou součástí naší společnosti.

Film by však neměl žádoucí vliv na masy, pokud by ho nebylo možné adekvátně šířit. Způsoby šíření autorskoprávního obsahu za dobu své existence zažily rozmanitý rozvoj. Každý z nás někdy slyšel pojem distribuce, ale co to vlastně je? Kdo je to distributor? Jaký je rozdíl mezi distribucí a digitální distribucí, a co to je sdělování? Toto jsou otázky, na které by většina laické veřejnosti měla problémy odpovědět. Dovolím si říci, že i mnozí z mých kolegů by měli problém rozlišit pojmy distribuce a digitální distribuce. Nepochybuji ani o tom, že s termínem „sdělování“ se setkal jen malý zlomek z nich. Z těchto důvodů jsem se rozhodl svou práci věnovat digitální distribuci a sdělování filmů. Je nutno odlišit tyto pojmy od sebe, protože to, co je chápáno digitální distribucí v řeči běžné se neshoduje s tím, co to znamená z hlediska práva autorského. Digitální distribuce je pojem daleko širší než jen „iTunes“ a sdělování není jen povídání si historek z výletů.

Cílem této práce je tedy nahlédnout do právní úpravy šíření filmů. Vymezit jednotlivé způsoby distribuce a sdělování, odlišit je od sebe a do jisté míry je i porovnat. Část této práce je věnovaná i principu vyčerpání práva, který má velký vliv na práva „zákazníků“, neboť určuje, jak mohou s daným dílem po jeho zakoupení nakládat. S tím souvisí i otázka, zda se vyčerpání uplatní na sdělování veřejnosti a tím pádem i na služby na vyžádání. Nad rámec toho se budu snažit odpovědět na to, co to vlastně film je, do jakého právního odvětví spadá a jaké subjekty s ním mohou nakládat.

Pokud se bavíme obecně o právu duševního vlastnictví, pak zde existuje celá řada publikací věnujících se této oblasti. Nicméně jakmile začneme tento okruh specifikovat, tak jejich je čím dál

méně. Většina prací, publikací a článků se zaměřuje na jinou problematiku, anebo se věnuje hudbě, či softwaru. Filmovému právu je však věnován pouhý zlomek publikací – pokud vůbec můžeme o zlomku hovořit. To je dle mého názoru především důsledkem společenského nahlížení na tuto oblast. Film je chápán jako něco, na co se rádi podíváme. Něco, co nás pobaví, ale nenahlížíme na něj jako na výplod tvůrčí činnosti. Především i z tohoto důvodu je v naší republice extrémně rozšířeno tzv. pirátství. Na díla je pohlíženo jako na „public domain“ (díla veřejná) nebo lépe řečeno národní majetek, který je dostupný všem a nejlépe zdarma.¹ Tento pohled je pochopitelně neudržitelný a nesprávný, avšak v naší republice převládá.

Bohužel, promítá se právě do četnosti publikací a zájmu o tuto oblast. Důsledkem pak je, že čistě filmovým právem se zabývá, v poslední době, snad jen Ivan David ve své monografii „Filmové právo“. Ostatní autoři se pak buď zabývají jen malým aspektem tohoto odvětví, anebo se věnují některé z přílehlých právních disciplín.

Vzhledem k výše uvedenému nebylo vždy snadné nalézt odpovídající zdroje v rámci autorskoprávní perspektivy,² a proto jsem se věnoval pohledu mediálnímu, ale i veřejnoprávnímu. Pochopitelně byly mým primárním zdrojem jednotlivé zákony v aktuálním znění. Důležitým zdrojem informací při psaní práce mi byly také komentáře k těmto zákonům a jejich důvodové zprávy, neboť ne vždy bylo zpočátku jasné, kam úmysl zákonodárce směřoval. Opomenout nelze ani zahraniční publikace, které nabídly globální pohled na problematiku. V neposlední řadě jsou v této práci využity zdroje elektronické, a to jak články právní, tak i ty z jiných oblastí.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol, kdy v kapitole první se věnuji vymezení odvětví, do kterého film jako audiovizuální dílo spadá a pokusím se zde osvětlit některá specifika této právní oblasti.

Vysvětlím krátce, co je to duševní vlastnictví, jak se vyvíjelo a jaké dva hlavní „autorskoprávní“ systémy ve světě známe. Tyto systémy následně porovnám.

Kapitola druhá je zaměřena na pojem film. Co to film vlastně je, a jaký je jeho vztah k audiovizuálnímu dílu. Dílo by nikdy nemohlo vzniknout, ale ani být šířeno samo o sobě. Proto je podkapitola věnována subjektům, které se s touto problematikou pojí, stejně tak jejich právům a povinnostem.

---

¹ KREČ, Luboš; SKOUPÁ, Adéla. *Zakladatel televize Obbod: Lidé si myslí, že seriál Vyšehrad je národní majetek a my jim bráníme ho vidět* [online]. iHNed.cz, 24. ledna 2017 [cit. 10. února 2017]. Dostupné na <<http://byznys.ihned.cz/c1-65598270-zakladatel-televize-obbod-lide-si-mysli-ze-serial-vysehrad-je-narodni-majetek-a-my-jim-branime-ho-videt>>.

² Alternativou by zde bylo čerpat především ze zdrojů angloamerických. Ty se však dají použít jen omezeně, vzhledem k odlišné koncepci.

Třetí kapitola obsahuje analýzu způsobů šíření audiovizuálních děl. Nejdříve analyzuji a porovnám jednotlivá práva díla užit dle autorského zákona, ale také se zabývám souvisejícím právem volného užití, které vyložím ve spojení s rozhodnutím Soudního dvora EU C-435/12 ACI Adam.

Kromě tohoto je kapitola rozčleněna do dvou podkapitol. První se věnuje obecně distribuci ve smyslu zákona o audiovizi. Tedy objasnění, co to distribuce vlastně je, a jaké jednání naplňuje jeho znaky. Druhá se věnuje přímému sdělování, upřesnění autorskoprávní terminologie a jeho odlišení od distribuce. Součástí obou podkapitol je i aplikace principu vyčerpání práva. V případě sdělování je tato podkapitola obohacena i o výklad rozhodnutí Soudního dvora EU C-128/11 UsedSoft GmbH. Celá kapitola je nakonec ukončena zhodnocením pojmů distribuce a sdělování.

Čtvrtá a poslední kapitola se věnuje sdělování veřejnosti. Nejdříve prostřednictvím vysílání vysvětlením, co to je, ale také odkud jeho právní úprava pochází a jaký vliv má na služby na vyžádání. Po těchto základních informacích odliším vysílání od služeb na vyžádání. Do jisté míry zkomparuji a v jednotlivých jim věnovaným podkapitolám vytyčím jejich shodné a rozdílné znaky. Kromě tohoto od sebe odliším a charakterizuji jednotlivé druhy služeb a licence s nimi spojené. Kapitola je nakonec uzavřena doktrinálně analogickou aplikací již zmíněného rozhodnutí ve věci UsedSoft GmbH a zhodnocení návrhu Nařízení Evropského parlamentu a Rady o zajištění přeshraniční přenositelnosti on-line služeb.

Jak vyplývá již z výše uvedeného, tak užitou výzkumnou metodou je normativní analýza, dedukce a komparace, které prostupují všemi kapitolami, ale také výše zmíněná doktrinální analogická aplikace.

1 Základní pojmy

1.1 Duševní vlastnictví

Počátky moderní ochrany práva duševního vlastnictví můžeme na českém území dohledat až do 19. století. Tato legislativa byla následně převzata recepčním zákonem roku 1918 a následně recepčními normami roku 1993. Tímto způsobem se stávající Česká republika zavázala k dodržování mezinárodních smluv, kterými byla vázána Česká a Slovenská Federativní Republika. Následně pak docházelo již ke kontraktaci smluv samostatnou republikou.³

Je tedy patrné, že ochrana duševního vlastnictví má u nás hluboké kořeny a ty přetrvaly (alespoň právně) až do dnešního dne.

Listina základních práv a svobod v článku 11 říká, že „každý má právo vlastnit majetek,“ a dále v článku 34 garantuje zákonnou ochranu výsledkům tvůrčí duševní činnosti. Ochrana duševního vlastnictví je tedy zaručena na ústavní úrovni.

Právo duševního vlastnictví je mimo jiné charakteristické tím, že mezi jeho hlavní prameny patří především mezinárodní smlouvy, unijní právo a z výkladového hlediska judikatura. Nemalou zvláštností je i skutečnost, že přijímaná legislativa na toto téma je často ovlivňována Spojenými státy americkými, které jsou svým způsobem průkopníkem na poli duševního vlastnictví.

Ale co je to vlastně duševní vlastnictví?

Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) za duševní vlastnictví považuje „výtvořiny mysli, jako vynálezy; literární a umělecká díla, vzory; a symboly, názvy a obrázky užití v obchodním styku.“⁴ Tato definice není vyčerpávající, a proto pokud chceme tuto oblast blíže specifikovat, je třeba se podívat do samotné Úmluvy o zřízení organizace. Článek 2 definuje duševní vlastnictví jako „práva k literárním, uměleckým a vědeckým dílům; k výkonům výkonných umělců, ke zvukovým záznamům a k rozhlasovému vysílání; k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti; k vědeckým objevům; k průmyslovým vzorům a modelům, k továrním, obchodním známkám a známkám služeb, jakož i obchodním jménům a obchodním názvům; na ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké.“

Dle prof. Telce bychom ho také mohli rozdělit na práva k výtvořinám a práva k hospodářským výkonům, kdy kritériem pro rozdělení je lidská tvořivost – zda výsledek je jejím důsledkem či nikoliv.⁵

---

³ TELEČ, IVO, TŮMA, PAVEL. *Přehled práva duševního vlastnictví*. Brno: Doplněk, 2006, s. 17.

⁴ *What is Intellectual Property?* [online]. WIPO.int, [cit. 1. února 2017] Dostupné na <<http://www.wipo.int/about-ip/en>>.

⁵ TELEČ, TŮMA: *Přehled práva*, s. 21.

Zjednodušeně by se dalo říci, že do duševního vlastnictví spadají inovace, umělecká a vědecká činnost a označení, kdy pro mnou práci bude klíčové právě autorské právo jako způsob ochrany umělecké a vědecké tvorby.

Stručně řečeno je pak právo duševního vlastnictví právo k nehmotným statkům.

Samotná ochrana duševního vlastnictví je však složitější, protože v současné době existují tři mnohdy se prolínající, ale zároveň se odlišující systémy. Jedná se o autorskoprávní systém ochrany, copyright a tzv. kompozitní systém (tento se však vyskytuje především v Číně a Japonsku).⁶

Rozdíly těchto systémů jsou vystiženy už samotným pojmenováním daných systému. Copyright doslova znamená právo kopírovat (případně právo na kopii). Autorská práva, jsou pak práva autorů k dílu jako takovému.⁷

---

⁶ STERLING, Adrian. *World Copyright Law*, 3. vydání. London: Sweet & Maxwell, 2008, s. 16–17.

⁷ *How did copyright come about?* [Online]. BBC.co.uk, © 2017 [cit. 9. března 2017], Dostupné na <<http://www.bbc.co.uk/copyrightaware/article-5955>>.

1.1.1 Copyright – autorské právo v angloamerickém smyslu

Počátky úpravy autorského práva obecně můžeme dohledat až do 17. století, kdy se objevovaly snahy zavést ochranu děl v Anglii, Německu, Francii, ale i dalších zemích. V Anglii roku 1710 vešel v Anglii v platnost Zákon královny Anny (v originále Statute of Anne), tento byl následován Dánským nařízením roku 1741, roku 1790 americkým „autorským zákonem“ (v originále US Copyright Act).⁸

A je to právě zákon královny Anny, který je považován za základní kámen angloamerického systému. Úsměvným faktem je pak skutečnost, že tento zákon nesměřoval primárně na ochranu autorů a jejich děl, ale k cenzuře ve formě majestátního povolení pro každou vydanou knihu.⁹ Tento zákon byl přijat v Anglii v dobách Britského impéria, což vedlo k jeho rozšíření po celém dominiu.¹⁰

Angloamerický systém je typický tím, že nezná osobnostní práva autora jako vlastní součást absolutního ochranného práva. To umožňuje zcizení díla jako celku, bez možnosti autora následně zasahovat do toho, jak bude s dílem nakládáno. To může vést k paradoxním situacím, kdy je dílo využíváno v rozporu s ideologickým/politickým názorem autora, protože „již udělil licenci.“¹¹

Dalším specifikem je pohled na prvního vlastníka díla. Příkladem může být situace, kdy filmový producent (zaměstnavatel) bude v rámci copyrightu prvním vlastníkem „autorských práv“ k danému dílu (filmu), kdežto v rámci autorskoprávního systému bude prvním vlastníkem zpravidla režisér (zaměstnanec).¹²

V neposlední řadě autorem dle angloamerického systému může být nejen osoba fyzická, ale i osoba právnická.¹³

Nutné je však říci, že i když existuje více systémů ochrany, z nichž dva jsou dominantní, stále existují i sjednocující standardy, které se do jisté míry snaží, aby nebyly rozdíly až tak markantní, a bylo možné poskytnout dílům komplexní ochranu napříč státy. Za tyto standardy lze považovat rozličné mezinárodní smlouvy.¹⁴

---

⁸ STERLING: *World Copyright Law*, s. 10–13

⁹ BELŠÁN, Eduard. *Autorské právo z pohledu kontinentálního a angloamerického* [online]. epravo.cz, 11. července 2013 [cit. 10. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/autorske-pravo-z-pohledu-kontinentalniho-a-angloamerickeho-91680.html>>.

¹⁰ STERLING: *World Copyright Law*, s. 17.

¹¹ BELŠÁN: *Autorské právo z pohledu*, [cit. 10. června 2017].

¹² STERLING: *World Copyright Law*, s. 18.

¹³ BELŠÁN: *Autorské právo z pohledu*, [cit. 10. června 2017].

¹⁴ Mezinárodních smluv bylo k dnešnímu dni vícero, kdy za nejpodstatnější lze považovat Bernskou úmluvu a její ekvivalent Všeobecnou úmluvu o autorském právu. Viz: STERLING: *World Copyright Law*, s. 18.

1.1.2 Autorskoprávní systém – autorské právo v kontinentálním smyslu

Počátky autorského práva v kontinentálním smyslu jsou shodné s angloamerickým systémem, ale následně se rozcházejí. Základním kamenem autorskoprávního systému jsou francouzské zákony přijaté v důsledku velké revoluce roku 1791 a 1793.¹⁵ A právě francouzské zákony jsou považovány za „základ“ kontinentálního autorskoprávního systému jako takového.¹⁶

Autorskoprávní systém chápe právo autorské jako „jednu ze složek“ práva duševního vlastnictví. Prof. Telec ho řadí (ve smyslu práva autorů k jejich dílům) pod práva k výtvorům, spolu s právem výkonných umělců, patentovým a vzorovým právem, právem k topografiím polovodičových výrobků a právem k odrůdám rostlin. Autorské právo je v tuzemském a obecně evropsko-kontinentálním smyslu právně filozoficky vnímáno jako právo přirozené, které stát pouze chrání a stanovuje způsob jeho výkonu. Věcným vymezením zase můžeme říci, že se autorské právo týká práv k literárním, jiným uměleckým dílům a dílům vědeckým.¹⁷

Za počátek autorského práva na našem území lze považovat přijetí zákona č. 946/1811 Sb. z. s., Všeobecného zákoníku občanského, který upravoval v § 1172 a § 1173 nakladatelskou smlouvu.¹⁸

Soudobá absolutní i relativní právní úprava se do nedávna uceleně koncentrovala výhradně v autorském zákoně, který však byl novelizován. Aktuální úpravu nyní můžeme nalézt ve vícero právních předpisech. Hlavním sice nadále zůstává zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon (dále jako AZ), jenž vymezuje absolutní autorská práva, ale úpravu – především licence – nalezneme v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku (dále jako OZ).

Jelikož je tato práce psaná v České republice, zemi, která je součástí Evropské unie a jejíž systém je založen na kontinentální úpravě autorského práva, bude sepsána v souladu s touto úpravou, avšak angloamerická koncepce bude místy zmíněna.

---

¹⁵ STERLING: *World Copyright Law*, s. 10–13.

¹⁶ Tamtéž s. 18.

¹⁷ TELEC, IVO, TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 2007, s. 3.

¹⁸ TELEC, TŮMA: *Přehled práva*, s. 22.

1.2 Filmové právo

„Filmové médium je víceméně stejně staré jako moderní autorské právo.“¹⁹

Předchozí kapitoly, které sloužily k stručnému uvedení do práva duševního vlastnictví a systémů jeho ochrany nebyly samoučelné, protože filmové právo v soukromoprávním smyslu je součástí práva autorského, a tedy i práva duševního vlastnictví. Důvod pro to je skutečnost, že film jako takový může splňovat pojmové znaky díla dle autorského zákona.²⁰ To, že je filmové právo pouhou součástí mu na důležitosti neubírá, právě naopak. S tím, jak film nabíral a stále nabírá na důležitosti – stává se součástí každodenního života, se zvyšuje i míra vlivu filmového práva jako takového. Nejlepším dokladem tohoto je výtvarné ztvárnění postavy Mickey Mouse.

V době přijetí prvního US Copyright Act, trvala ochrana díla pouze 14 let. Po uplynutí této doby bylo možné ochranu prodloužit pouze v případě, pokud byl autor stále naživu. Toto bylo podpořeno dalšími podmínkami, aby nebylo možné zneužívat monopolní postavení autora. Jedna z nich stanovovala, že pokud nebyly dodrženy striktní podmínky, pak se dílo stalo okamžitě „public domain“ – bylo volně k užití. Vše se změnilo s prvním animovaným skečem se zmíněného Mickey Mouse. Pokaždé, když se blížil termín vypršení jeho ochrany, zafungoval (a stále funguje) lobbying na straně studia Disney, které předmětné ztvárnění vlastní. Zákon je změněn, a ochrana prodloužena.²¹ Tento vliv na právo duševního vlastnictví se netýká pouze copyrightu, ale dopadá také na autorskoprávní systémy, které jsou stejným způsobem ovlivňovány.

České soukromé filmové právo upravují do značné míry stejné normy jako obecné právo autorské – tedy AZ a OZ. Kromě těchto zákonů je film také ovlivňován normami práva mediálního a veřejnoprávního – konkrétně: zákonem č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, zákonem č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů a zákonem č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních

---

¹⁹ DAVID, Ivan. *Filmové právo: Autorskoprávní perspektiva*. Praha: Nová Beseda, 2015, s. 9.

²⁰ Konkrétně se jedná o audiovizuální dílo, více upřesněno v další kapitole.

²¹ SCHLACKMAN, Steve. *How Mickey Mouse Keeps Changing Copyright Law* [online]. ArtLawJournal.com, 15. února 2014 [cit. 21. února 2017]. Dostupné na <<http://artlawjournal.com/mickey-mouse-keeps-changing-copyright-law>>. V textu mluvím o autorskoprávní ochraně v souvislosti s copyrightem. To jsou, jak jsem uvedl v dřívější kapitole, rozdílné systémy, které se však v důsledku globalizace vzájemně ovlivňují, a proto prodloužení ochrany v rámci systému copyright může a má vliv na prodloužení ochrany i v rámci autorskoprávního systému.

službách na vyžádání a o změně některých zákonů. Vliv na něj mají ale také normy práva proti nekalé soutěži a reklamní právo.

Kromě vnitrostátní úpravy jsou důležité mezinárodní smlouvy, které mají prostřednictvím aplikační přednosti při rozporu razantní vliv na právní postavení subjektů.²²

Jinými slovy, filmové právo je oborem meziodvětvovým, který se navíc spolu s vývojem nových technologií dynamicky rozvíjí. Je proto nepochybné, že filmové právo získá na ještě větším významu a vlivu na ostatní právní odvětví.²³

---

²² TELEEC, TŮMA: *Přehled práva*, s. 19.

²³ Ivan David ve své publikaci poukazuje právě na meziodvětvový charakter filmové práva, kdy filmové právo není jediným právem, které je upravováno napříč obory, ale také soukromoprávními a veřejnoprávními normami. Obdobné postavení má také právo sportovní. Viz: DAVID: *Filmové právo*, s. 35.

2 Film a s ním související práva

2.1 Film jako audiovizuální dílo

Je poměrně složité určit, kdy došlo ke zrození filmu jako takového, jelikož se víceméně současně se objevilo více vynálezů, které přispěly ke zrodu dnešní kinematografie a filmu jako takovému. Za nejvýznamnější vynálezy lze považovat kinematograf, který sestavil William Dickson (asistent Thomase Alvy Edisona) roku 1891.²⁴ A následně prezentaci kinematografu bratrů Lumiérových v prosinci roku 1895.²⁵

Co to film vlastně je? Laik si každopádně pod filmem představí umělecký výtvar, konečný produkt, na který se může podívat doma nebo v kině.²⁶ Člověk z filmové branže by zase mohl říci, že film je výsledkem promítání, obraz oživený na projekční ploše tak, jak ho vidí divák v kině.²⁷ Cambridžský slovník zase uvádí, že film je série pohyblivých obrázků, která je obvykle obohacena o příběh a je zpravidla promítána v kině anebo v televizi.²⁸

Mnohé z těchto pohledů měly význam v minulosti, především v období, kdy nebyl film jako takový dostatečně legislativně upraven, a bylo třeba využívat existující úpravu prostřednictvím analogie v rámci příbuzných odvětví. Odtud pak pochází i označení „motion pictures“ (pohyblivé obrázky).²⁹ Toto označení bylo užíváno především před přijetím filmové legislativy, ale objevuje se i dnes. V tomto období byla na film analogicky aplikována legislativa týkající se fotografie.

My se však na tuto problematiku již nemůžeme dívat pohledem, ať laickým, jazykovědným, filmovým nebo legislativně-historickým. Je však záhodno o nich vědět, zohledňovat je, a to především při legislativním procesu, aby nedocházelo k rozporům, co je vlastně právně chráněno, neboť právě tyto nepřesnosti nahrávají spekulantům a novodobým „pirátům.“

Pojem film nalezneme především v již neúčinné legislativě – např. v dekretu presidenta republiky č. 50/1945 Sb., o opatřeních v oblasti filmu.³⁰ Stejně tak v celkově nepřesném českém úředním překladu Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886, který hovoří

---

²⁴ BELLIS, Mary. *The Kinetoscope* [online]. ThoughtCo.com, 15. prosince 2014 [cit. 9. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.thoughtco.com/history-of-the-kinetoscope-1992032>>.

²⁵ STERLING: *World Copyright Law*, s. 19

²⁶ HRABÁNEK, Jiří. *Film z hlediska práva*, Praha: Leges, 2011, s. 9

²⁷ BLECH, Richard a kol. *Malá encyklopédia filmu*. Bratislava: Obzor, 1974, s. 182.

²⁸ Anglický jazyk užívá dvojí označení. Movie v rámci americké angličtiny a film v rámci té anglické.

²⁹ MANVELL, Roger a kol. *Motion picture* [online]. Britannica.com, © 2017 [cit. 10. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.britannica.com/art/motion-picture>>.

³⁰ DAVID: *Filmové právo*, s. 43.

o „filmových dílech“.³¹ Stávající AZ „film“ neupravuje, resp. tento termín pouze na několika místech užívá, ale převážně ho nahrazuje pojmem audiovizuální dílo.³²

Audiovizuální dílo (dále jako AVD) zákon definuje jako „dílo vytvořené uspořádáním děl audiovizuálně užitých, at' již zpracovaných, či nezpracovaných, které sestává z řady zaznamenaných spolu souvisejících obrazů, vyvolávajících dojem pohybu, at' již doprovázených zvukem, či nikoli, vnímatelných zrakem, a jsou-li doprovázeny zvukem, vnímatelných i sluchem.“³³ Tato definice je poměrně obsáhlá, což ji ale zároveň umožňuje, aby obsáhla vše, co se pod audiovizuálním dílem může skrývat, at' už se jedná o dílo kinematografické, televizní, anebo o němý film.³⁴

Dílo audiovizuálně užitě, to je zákonem definováno jako „jakékoliv dílo zařazené do audiovizuálního.“³⁵ Jinými slovy se jedná o díla, která jsou součástí AVD, například tzv. filmová hudba, jejíž účelem je podkreslit to, co se ve filmu odehrává. Dílem audiovizuálně užitým však mohou být i jiné věci než hudba, např. fotografie.

Výše zmíněný AZ v § 2 odst. 1 uvádí, že: „Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické...“ Definice dále uvádí demonstrativní výčet, co vše lze za autorské dílo považovat – mimo jiné i dílo audiovizuální.

Díla umělecká se dále dělí (s přihlédnutím k legální kategorizaci) na díla hudební, fotografická, výtvarná, architektonická a audiovizuální, tyto se pak člení na kinematografická, televizní a díla vyjádřená způsobem podobným kinematografii.³⁶

Díla audiovizuální můžeme dále tradičně třídit na díla filmová, mezi která patří díla kinematografická a filmová díla televizní, a díla vyjádřená obdobným způsobem jako dílo filmové.³⁷ Ačkoliv AZ díla takto nečlení, má toto členění význam z hlediska jiných zákonů – např. ve vztahu k zákonu o audiovizu.³⁸

At' již si vybereme kterékoliv členění, pak díla kinematografická slouží k prezentaci pomocí kinematografu či obdobného zařízení v kině či kinosále a díla televizní k vysílání v televizi.

---

³¹ Originální znění hovoří o „cinematographic works“, kdy převládá názor, že přesnějším překladem by byla kinematografická díla. Koncepce amerického práva pak hovoří o „audiovisual works“.

³² Existují i jiné právní výklady pojmu film, avšak v rámci mé práce je film užit jako dílo, které naplňuje pojmové znaky audiovizuálního díla.

³³ Aktuální znění: Zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů, § 62.

³⁴ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon – komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 111–112.

³⁵ Zákon č. 121/2000 Sb., § 64.

³⁶ TELEČ, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 29.

³⁷ Tamtéž, s. 588.

³⁸ Tamtéž.

Rozdílem tedy je způsob šíření a zpřístupnění veřejnosti. Což ve výsledku vede k působení na rozličný okruh osob (diváků), avšak tento rozdíl se s postupem času smazává, protože většina filmů je nejdříve uvedena jako dílo filmové a s určitým odstupem dojde k jeho uvedení i v rámci televizního vysílání. V souvislosti s tím se objevuje i činnost některých televizních společností, které využívají své postavení k vytváření vlastní produkce.

Smyslem členění na díla kinematografická a filmová je možnost určit, jaká regulace dopadá na dílo v souvislosti s možnou podporou. Např. zákon o audiovizí, rozděluje druhy podpory na podporu v oblasti kinematografie a jiných audiovizuálních děl, ale také na filmové pobídky, kdy filmová pobídka se vztahuje nejen na kinematografická díla, ale také na jiná díla – reklamu, hudební klipy atp.³⁹

Co se týče soukromých práv, pak audiovizuální dílo je nehmotným statkem, ke kterému se pojí práva jak samotných autorů, tak navazující práva výrobců záznamu, včetně zvláštní úpravy týkající se pronájmu, půjčování a promítání díla.⁴⁰

Autorská díla mají dle AZ pojmové znaky, které musí být splněny, aby výtvar byl považován za dílo a požíval jako takový ochrany. Těmito znaky jsou skutečnosti, že dílo je výsledkem tvůrčí činnosti autora, má určité povahové vlastnosti umění či vědy, je vyjádřeno ve smysly vnímatelné podobě a konečně je jedinečné.⁴¹ Právo tedy chrání tzv. vyjádření, nikoliv myšlenku samotnou.⁴² Myšlenka velkého prehistorického ještěra chráněna autorským zákonem nebude, ale její výtvarné vyjádření jako *Godzilly ano*.

Tvůrčí činností se myslí, že se jedná o produkt duševní činnosti nikoliv o právní jednání.⁴³ Povahovou vlastností díla je pak další specifikace této tvůrčí činnosti – zda se jedná vědeckou tvůrčí činnost, literární nebo jinou uměleckou činnost. Povahová vlastnost díla slouží k jeho odlišení od ostatních výsledků duševní činnosti.⁴⁴ Znak vyjádření ve vnímatelné podobě se váže na subjektivní a objektivní vznik autorského práva. Subjektivně dílo vzniká okamžikem jeho vytvoření autorem, ale objektivně až jeho vyjádřením ve smysly vnímatelné podobě (hmotná fixace na nosič není nutná).⁴⁵ AZ umožňuje jakoukoliv podobu, která je objektivně vnímatelná. Tato podoba může být elektronická,

---

³⁹ JIRKA, Vladislav, VÁLEKOVÁ, Anna. *Zákon o audiovizí a podpora výroby audiovizuálních děl formou filmových pobídek* [online]. epravo.cz, 17. června 2013 [cit. 10. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-o-audiovizii-a-podpora-vyroby-audiovizualnich-del-formou-filmovych-pobidek-91682.html>>.

⁴⁰ HRABÁNEK: *Film z hlediska práva*, s. 9.

⁴¹ Zákon č. 121/2000 Sb., § 2.

⁴² TELEEC, Ivo. *Není informace jako informace. Právní rozhledy*, č. 15-16, 2014, s. 515.

⁴³ TELEEC, TŮMA: *Přehled práva*, s. 25.

⁴⁴ Tamtéž s. 26.

⁴⁵ Tamtéž s. 27.

trvalá nebo jen dočasná. Jedinečnost díla spočívá v odlišení od jiného díla, neboť dílo totožné s jiným není novým dílem, ale pouhým plagiátem.⁴⁶

---

⁴⁶ TELEČ, TŮMA: *Přehled práva*, s. 28.

2.2 Subjekty s filmem spojené

2.2.1 Autor

Primárním subjektem, který se s filmem (i dílem obecně) pojí, je jeho autor. Autorem je dle zákona osoba, která dílo vytvořila, kdy v případě audiovizuálního díla je za tuto osobu považován režisér.⁴⁷ Režisér je autorem, protože vykonává režijně tvůrčí činnost – utváří ucelené umělecké ztvárnění prostřednictvím „propojení“ jednotlivých audiovizuálně užitých děl.⁴⁸ Jinými slovy režisér dílo vytváří v souladu s jeho kreativní vizí, která je zpravidla omezena subjekty, které jsou v tvorbě díle finančně zainteresovány, jmenovitě producent a distributor.

Z výše uvedené definice vyplývá, že autorem nemůže být právnická osoba, neboť její existence je de facto jen právní fikcí a chybí jí schopnost tvořit. Angloamerická koncepce to však umožňuje. Autorem, respektive originálním nabyvatelem podle ní může být právnická osoba, tedy producent.⁴⁹

Od osoby režiséra je nutno rozlišovat osobu autora předlohy, scénáře nebo hudby. Ti jsou buď autory samostatných děl v rámci autorského zákona nebo děl audiovizuálně užitých nebo spoluautory anebo nejsou tvůrčí vůbec. Podstatné je, zda tvorba těchto osob vytváří samostatné dílo nebo ne, protože pokud je tvůrčí příspěvek jen součástí celku, pak se tyto osoby autory děl audiovizuálně užitých nestávají.⁵⁰

Určení osoby autora je podstatné, protože autor má určitá práva s dílem spojená. Jedná se o práva osobnostní (morální) a práva majetková.

Osobnostní práva jsou práva spojená pouze s osobou autora. On, jako jediný konkrétní subjekt může být jejich nositelem. Jedná se o práva nepřevoditelná, kterých se nelze vzdát. AZ uvádí tato výlučná osobnostní práva: právo rozhodnout o zveřejnění svého díla, právo osobovat si autorství (včetně způsobu jeho uvedení), nedotknutelnost díla (potřeba souhlasu autora s jakoukoliv změnou nebo zásahem). Alternativní pohled na tato práva má angloamerická koncepce. Většina států upravuje osobnostní práva autorů (popř. některých autorů) i po zcizení díla nebo jeho licencování, připuštěna je však běžně možnost vzdání se těchto práv. Právo rozhodnout o zveřejnění je právo významné především ve vztahu k principu vyčerpání práva o kterém se zmíním dále v kapitole 3 a 4.

Právo na nedotknutelnost, respektive právo na užívání díla způsobem nesnižujícím jeho hodnotu, je v souvislosti s distribucí a sdělováním obzvláště důležité, protože může mít poměrně závažné

---

⁴⁷ Zákon č. 121/2000 Sb., § 63.

⁴⁸ TELEEC, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 596-597.

⁴⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 121/2000 Sb., autorskému zákonu.

⁵⁰ TELEEC, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 598.

dopady na práva majetková. Příkladem je situace, kdy je dílo užito takovým způsobem, že je snížena jeho hodnota. Jak sama formulace napovídá, jedná se o neurčitý pojem, který si autoři vykládají různě. Mnohdy mívají až přehnané představy o tom, co je snižování hodnoty díla, a co není. Někteří autoři totiž za snižování hodnoty považují i samotné poskytování díla prostřednictvím služeb na vyžádání, protože zde není zachován stejný zážitek, jako když divák shlédne film v kině. Konečně rozhodnutí o tom, zda se jedná o snížení hodnoty nebo ne je v moci soudu.⁵¹

Majetková práva jsou spojena s hospodářským využitím díla, z tohoto důvodu také nejsou výlučně spjata s osobou autora a koncepčně vzato je lze převádět na jiné osoby. Můžeme je rozdělit na právo dílo užít a na jiná majetková práva (právo na odměnu při opětovném prodeji atp.). Právo dílo užít pak dále AZ dělí na právo na rozmnožování díla, rozšiřování, pronájem, půjčování, vystavování a sdělování veřejnosti.

---

⁵¹ KOPEČKOVÁ, Andrea. *K právu autora na nedotknutelnost jeho díla* [online]. epravo.cz, 7. července 2016 [cit. 15. května 2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/k-pravu-autora-na-nedotknutelnost-jeho-dila-101777.html>>.

2.2.2 Producent

Jak již označení producent napovídá, činnost této osoby spočívá ve filmové produkci. Produkce spočívá ve všem od zajištění scénáře, dohledem nad ním, přes zajištění dostatečného rozpočtu až po management celého projektu a jeho následnou propagaci.⁵² Právě komplexnost této činnosti je důvod, proč ji nevykonává režisér, ačkoliv k tomu ve výjimečných případech dochází. Zákon presumuje udělení oprávnění výroby a nakládání s prvotním záznamem díla osobě jiné. Touto jinou osobou je výrobce prvotního záznamu, který je jinak znám jako producent.⁵³ Autorský zákon dispozitivně stanoví, že součástí souhlasu autora se zachycením díla na prvotní záznam audiovizuálního díla je též udělení licence výrobcí (resp. sjednání licenční smlouvy), a to licence výhradní a neomezené. Tato úprava byla zvolena především proto, že producent se nezřídka finančně podílí na vytvoření díla samotného, a tedy není žádoucí, aby toto právo sdílel s jinými osobami. Jsou však i situace, kdy se na této činnosti podílí více producentu – koproducenti. Neomezenost této licence pak opravňuje producenta k udělování podlicencí, zvolení distributora.⁵⁴

Prvotním záznamem je první zachycení AVD na hmotném nosiči. Komentář k autorskému zákonu uvádí, že režisér musí dílo označit za dokončené a vyjádřit souhlas s jeho zveřejněním.⁵⁵ Důvodem pro to je princip vyčerpání práva, kterému se budu věnovat v následující kapitole.

Producent ve výše zmíněném vztahu vystupuje jako běžný licenční nabyvatel dle OZ. Nejedná se ovšem o zákonné zmocnění, které bylo typické pro AZ z roku 1965.⁵⁶

Producent nabývá oprávnění za účelem hospodářského zhodnocení v rámci své činnosti, což je činnost kontrastující s činností režiséra, kdy ten nabývá oprávnění (k užití děl) za účelem tvůrčí činnosti.⁵⁷

Prostřednictvím práv producentovi svěřeným mu je umožněno, aby kromě vytvoření prvotního záznamu dílo dále užíval. Práva dílo užít však zpravidla sám nevykonává (případně je vykonává jen na některých trzích), ale svěřuje prostřednictvím podlicence jednomu nebo více subjektům.

Producentem může být jak fyzická, tak i právnická osoba, neboť autorský zákon neklade na jeho osobu žádné nároky, které by právnickou osobu vylučovaly.

---

⁵² SILVER, Jon. Digital dawn: a revolution in movie distribution? *Business horizons*, 2003, roč. 46, č. 5, s. 59.

⁵³ Zákon č. 121/2000 Sb., § 63.

⁵⁴ CHALOUPKOVÁ, HOLÝ: *Autorský zákon – komentář*, s. 113–114.

⁵⁵ Jedná se o projev osobnostního práva autora na rozhodnutí o zveřejnění díla.

⁵⁶ TELEČ, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 602–603.

⁵⁷ Tamtéž, s. 607.

2.2.3 Distributor

Činnost distributora spočívá v propagaci a šíření díla prostřednictvím dohodnutých distribučních kanálů.⁵⁸ Do jisté míry tedy lze říci, že jen volitelným mezičlánkem, protože jeho činnost může plně zastat producent. Kvůli různorodosti jednotlivých trhů a tomu, že producent se ze své podstaty zaměřuje na mírně odlišnou činnost, tak je distributor hojně využíván. Aby mohl svou činnost vykonávat, musí být opět oprávněn držiteli autorských práv (licencí), neboť tato práva nemá garantována zákonem přímo (na rozdíl od producenta).⁵⁹ Tato práva se mu svěřují především na smluvní bázi. Distributor také vykonává v souladu se smlouvami veškerou činnost související s marketingem (tj. propagaci atp.) a další činnost (jako je, plnění technických podmínek smlouvy).⁶⁰

Výjimku tvoří situace, kdy distributorem je samotný výrobce zvukově obrazového záznamu, který je ze své pozice filmového producenta oprávněn záznam rozmnožovat, rozšiřovat, pronajímat, půjčovat, vysílat nebo sdělovat.⁶¹ Filmový producent sám takto většinou nečiní, protože přistoupivší distributor mnohdy spolufinancuje samotnou tvorbu díla, a tedy umožňuje, aby bylo vytvořeno.⁶²

Distributorovi jsou práva dílo užít svěřována v dohodnutém rozsahu, dle konkrétní činnosti, kterou vykonává (prodej hmotných nosičů, on-demand služby atp.) a zpravidla bez možnosti udělení podlicence (pouze v některých případech je umožněno, aby licencoval oprávnění dále). To, zda bude udělena licence výhradní nebo nevýhradní je zpravidla určeno dle toho, zda distributor finančně participoval na tvorbě díla. Pokud je distributor finančně zainteresován, pak je licence prakticky vždy výhradní, výjimku tvoří kodistributoři, kteří takto činí společně. Alternativně je možné volit výhradní distributory pro jednotlivá území – státy, kdy tito tímto přebírají odpovědnost za distribuci díla v daném státě.

---

⁵⁸ SILVER: *Digital dawn*, s. 59.

⁵⁹ DAVID: *Filmové právo*, s. 120.

⁶⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 496/2012 Sb. zákonu o audiovizí.

⁶¹ DAVID: *Filmové právo*, s. 122-123.

⁶² KVASIL, Bohumil a kol. *Malá československá encyklopedie D-Ch*. 1. vydání. Praha: Akademia, 1985 s. 435.

3 Šíření audiovizuálních děl

Autor má zákonem dané výlučné právo dílo užít, které mu umožňuje dílo rozmnožovat, rozšiřovat, pronajímat, půjčovat, vystavovat a sdělovat veřejnosti.⁶³ Užitím díla není jeho „užití“ v běžném slova smyslu, tedy jeho „použití na něco“ (konzumace).⁶⁴ Jedná se o projev tzv. majetkových práv autora, které však zákon dispozitivně přenechává producentovi, případně je může vykonávat distributor.

Obecně může být dílo šířeno – užito dvojím způsobem, a to soukromě nebo veřejně.⁶⁵ Soukromé užití je pro vlastní osobní potřebu. Veřejně pak dochází k zpřístupňování díla vůči dalším osobám.

Výčet, jak je možno dílo užít, je uveden demonstrativně v autorském zákoně.⁶⁶ Tímto zákonodárce předchází situaci, kdy by vlivem technologického pokroku vznikl zcela nový způsob užití díla, který by nebyl obsažen v případném taxativním výčtu, a tudíž by nepožíval ochrany.

Nyní se krátce zmíním o některých právech dílo užít.

Právo dílo rozmnožovat je právem na vytváření rozmnoženin díla. Tyto rozmnoženiny mohou být v jakékoliv formě a vytvořeny jakýmikoliv prostředky.⁶⁷ Ačkoliv AZ vysloveně v souvislosti s rozmnožováním o vazbě na hmotný nosič přímo nehovoří, přesto je alespoň dočasná vazba vyžadována.⁶⁸ Smyslem je odlišení od sdělování díla veřejnosti, ačkoliv někteří autoři se domnívají, že i při sdělování veřejnosti dochází k vytvoření rozmnoženin, a proto by sdělování mělo jít ruku v ruce s licencí k rozmnožování díla.⁶⁹

Laická veřejnost nejčastěji mluví o tomto právu v souvislosti s vytvářením kopií pro vlastní potřebu, ale tyto rozmnoženiny nejsou dále rozšiřovány. V tomto případě se bude tvorba rozmnoženin zpravidla pohybovat v rámci tzv. volného užití díla, kdy zhotovení není považováno za užití díla jako takového.⁷⁰

Volné užití nás opravňuje k vytvoření rozmnoženiny díla, pokud je vytvořena pro naši osobní potřebu, a to bez potřeby souhlasu nositele práv. Není ale možné z těchto rozmnoženin profitovat.⁷¹ Je to právě právo volného užití, které je často zneužíváno „piráty,“ kteří vytvářejí rozmnoženiny

---

⁶³ Zákon č. 121/2000 Sb., § 12.

⁶⁴ CHALOUPKOVÁ, HOLÝ: *Autorský zákon – komentář*, s. 24–26.

⁶⁵ TELEČ, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 167.

⁶⁶ Tamtéž, s. 173.

⁶⁷ Zákon č. 121/2000 Sb., § 13.

⁶⁸ TELEČ, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 178–187.

⁶⁹ CHALOUPKOVÁ, HOLÝ: *Autorský zákon – komentář*, s. 27.

⁷⁰ Zákon č. 121/2000 Sb., § 30.

⁷¹ CHALOUPKOVÁ, HOLÝ: *Autorský zákon – komentář*, s. 54–57.

vypůjčených nosičů, či nelegálních rozmnoženin stažených z internetu. V souvislosti s touto činností se hovořilo o výslovném omezení práva na vytváření rozmnoženin pouze z „legálně“ pořízených (zakoupených) rozmnoženin. Avšak k zákazu vytváření těchto rozmnoženin u nás nedošlo, protože tyto snahy narazily na nelibost mnohých politických stran, občanů, ale také faktickou nekontrolovatelnost, zda takto někdo činí či ne.

Aktuální česká právní úprava tedy vytváření rozmnoženin z nelegálního zdroje (např. stažených z internetu) výslovně nezakazuje. Na jednotlivé případy je ale aplikován tzv. třístupňový test.

Tento test spočívá v posouzení, zda lze uplatit výjimku (nebo omezení) autorského práva. Jak již název napovídá, tak ji lze uplatnit pouze pokud jsou splněny tři podmínky. První podmínka je postavena na výjimečnosti případů, kdy bude aplikována pouze ve zvláštních případech stanovených zákonem. Druhá a třetí podmínka pak pokládají otázky, zda by nebylo takové užití díla v rozporu s běžným užitím díla a zda by nebyly tím nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.⁷²

V tomto případě by se tedy zkoumalo, zda vytvoření rozmnoženin z neoprávněného zdroje nenarušuje standardní způsoby užívání díla, a zda nezpůsobuje neospravedlnitelnou újmu na oprávněných zájmech autora.⁷³ Jinak se na tuto problematiku nahlíží v Německu, kde je vytváření těchto rozmnoženin výslovně zakázáno autorským zákonem.⁷⁴

Této problematice se věnoval i Soudní dvůr Evropské Unie ve svém rozhodnutí C-435/12 *ACI Adam* v souvislosti s výběrem poplatků ve smyslu náhradních odměn za soukromé rozmnožování z neoprávněného zdroje (např. staženého z internetu). Tato otázka byla zodpovězena negativně, protože nelze připustit, aby byly rozmnoženiny pořizovány z neoprávněných zdrojů, natož pak stanovování náhradních odměn z těchto neoprávněných rozmnoženin.

Pokud by byly tyto rozmnoženiny připuštěny, pak by to vedlo k podpoře oběhu padělaných děl nebo nedovolených napodobenin.⁷⁵ K tomuto by došlo v důsledku faktického tolerování nedovoleného jednání namísto jeho potírání. To by vedlo k újmě majitelů práv, kteří by byli do jisté míry povinni strpět zásah do svých práv právě těmito rozmnoženinami, protože by jim z nich byly odváděny náhradní odměny.⁷⁶ Není ani možné, aby náhradní odměny sloužily k náhradě škody

---

⁷² Zákon č. 121/2000 Sb., § 29.

⁷³ CÍSAŘOVÁ, Zuzana. *Průlomové rozhodnutí Soudního dvora ACI Adam C-435/12 o kopírování z nelegálních zdrojů*, [online]. epravo.cz, 14. dubna 2014. [cit. 26.7.2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/prulomove-rozhodnuti-soudniho-dvora-aci-adam-c-43512-o-kopirovani-z-nelegalnich-zdroju-94118.html>>.

⁷⁴ Tamtéž.

⁷⁵ Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 10. dubna 2014, *ACI Adam BV proti Stichting de Thuiskopie*, C-435/12, bod 39.

⁷⁶ Tamtéž, bod 40.

způsobené nedovoleným jednáním. Soudní dvůr proto nepřipustil náhradní odměny v tomto smyslu, a zároveň tyto neoprávněné rozmnoženiny označil za nedovolené a nežádoucí.

V neposlední řadě právo volného užití neopravňuje k odstraňování ochrany nosiče, pokud nosič je chráněn, pak není v souladu s tímto právem vytvořit rozmnoženinu, byť pro vlastní potřebu.⁷⁷

Tuto situaci tedy můžeme chápat jako omezení práva autorského, anebo také jako projev zcela zvláštního způsobu nakládání s dílem, které není jeho užitím.

Právo dílo rozmnožovat bývá také zaměňováno s právem dílo rozšiřovat, avšak tato práva nejsou totožná a v mnohém se liší, ačkoliv dochází často k jejich střetu, neb jsou užívána současně.

Právo dílo rozšiřovat je právem na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla prostřednictvím hmotného nosiče. Toto právo bývá nazýváno právem distribučním.⁷⁸ Podstatou je zde zpřístupňování díla dalším subjektům prostřednictvím nosiče. Na rozdíl od práva rozmnožovat, které jen umožňuje vytvoření vícero rozmnoženin, jež dále nezpřístupňujeme, pokud nedojde k současnému užití i práva rozšiřovat. Obecně ale lze říci, že se tato dvě práva budou zpravidla uplatňovat společně, pokud se nejedná o produkci v největší možné míře, kdy jeden subjekt rozmnoží a druhý teprve rozšiřuje. V drtivé většině případů však bude stejný subjekt vytvářet rozmnoženiny a zároveň je bude i rozšiřovat.

Právo dílo pronajímat spočívá v poskytnutí originálu nebo jeho rozmnoženiny v jeho hmotné podobě (prostřednictvím nosiče) na dobu určitou za účelem zisku nebo obchodního prospěchu prostřednictvím jeho zpřístupňování dalším osobám.⁷⁹ Nejčastěji je v dnešní době toto právo (v souvislosti s filmem) využíváno kinosály, které promítají jednotlivá díla na základě licenční smlouvy s distributorem, který jim filmy k tomuto účelu pronajímá.⁸⁰ V minulosti bylo spojeno také s videopůjčovny, které však k dnešnímu dni prakticky vymizely.

Tyto půjčovny dané filmy od distributora zakoupily, respektive je zakoupily i s licencí za podstatně navýšenou cenu, pro jejich následné pronajímání zákazníkům.⁸¹ Z hlediska odměny je zde pronájem díla sjednán tak, že buď získá distributor (nebo jiný držitel práv) podíl na zisku z „půjčování“ díla, anebo jsou nosiče půjčovnám prodávány za vyšší paušální částku, která kompenzuje fakt, že film bude

---

⁷⁷ Zákon č. 121/2000 Sb., § 43.

⁷⁸ TELEČ, TUMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 188–199.

⁷⁹ Zákon č. 121/2000 Sb., § 15.

⁸⁰ Pokud si zajdeme na film do kina, tak nám kino zpřístupňuje film, dochází k sdělování díla veřejnosti. Kino takto činí na základě licenční smlouvy s distributorem (pronájem) a za toto mu odvádí půjčovné, stejně jako procentuální podíl z cen lístku. Viz: Důvodová zpráva k zákonu č. 496/2012 Sb.

⁸¹ NÝVLT, Václav. *Stahování zhubilo 97 procent videopůjčoven, nyní mu zvoní hrana* [online]. iDNES.cz, 2. února 2012 [cit. 21. února 2017]. Dostupné na: <http://technet.idnes.cz/stahovani-zahubilo-97-procent-videopujcoven-nyni-mu-zvoni-hrana-pwl-/tec_video.aspx?c=A120130_133339_tec_video_nyy>.

půjčován za nižší částku, než by byl prodán.⁸² Bez ohledu na zvolený model vypořádání distributora a pronajímatele AZ upravuje právo samotného autora na odměnu v souvislosti s pronájmem díla zaznamenaného na zvukový či zvukově obrazový záznam, které mu zaručuje odměnu přiměřenou. Tohoto práva se není možno vzdát, ale je možné, aby ho autor nevykonával. Jedná se však o právo povinně kolektivně spravované, proto ho konkrétní autor může ve skutečnosti nevykonávat pouze tak, že se nepřihlásí k evidenci u příslušného kolektivního správce. Licence by byla v tomto případě nevýhradní, neb je v zájmu oprávněného, aby pronajal co nejvíce subjektům (půjčovnám). Výjimku tvoří situace, kdy se konkrétní půjčovny nebo kina podílejí na tvorbě díla.

Právo dílo půjčovat je téměř shodné jako dílo pronajímat, až na pár výjimek. Účelem práva není hospodářský ani obchodní prospěch. Je však umožněno, aby byla sjednána úhrada nákladů vynaložených na půjčení samotné, aby bylo možné financovat provozování této činnosti. Dalším rozdílem je, že k půjčování dochází prostřednictvím zařízení přístupných veřejnosti (např. knihovnamí).⁸³ Vzhledem k výše uvedenému se v těchto případech jedná vždy o licenci nevýhradní.

Knihovna (p. půjčovat) a půjčovna (p. pronajímat) se budou lišit v tom, že knihovna bude zpravidla veřejnou institucí, jejíž účelem není vytvářet zisk, ale poskytovat a šířit informace, kdežto půjčovna je vytvořena za účelem zisku. Typickým příkladem by byla síť půjčoven Blockbuster, která v této oblasti podnikala velmi dlouhou dobu. Zároveň je třeba tyto služby odlišit od elektronických půjčoven, které jsou variantou služeb na vyžádání, a proto se jich týká odlišná legislativa.

Od tohoto práva musíme také odlišovat výpůjčku rozmnoženiny kamarádovi, kdy v tomto případě se jedná o nakládání s nosičem samotným, nikoliv s právem jako takovým a nejedná se tedy o užití dle AZ.⁸⁴

Kromě již zmíněných práv uvádí AZ také právo na sdělování veřejnosti. Jedná se o právo, které se týká zpřístupňování díla veřejnosti v jeho nehmotné podobě. K šíření díla v tomto případě nejsou užity hmotné nosiče. Podrobněji se budu tomuto tématu věnovat v následující kapitole.

---

⁸² NÝVLT: *Stavování zabubilo 97 procent videopůjčoven*, [cit. 21. února 2017].

⁸³ CHALOUPKOVÁ, HOLÝ: *Autorský zákon – komentář*, s. 30.

⁸⁴ AUJEZDSKÝ, Josef. *Proč je výměnná síť s DVD legální* [online]. e-Advokacie.cz, 16. srpna 2007 [cit. 16. června 2017]. Dostupné na: <<http://www.e-advokacie.cz/cs/clanky/proc-je-vymenna-sit-s-dvd-legalni>>.

3.1 Distribuce

K šíření audiovizuálních děl v tradičním a legálním smyslu dochází prostřednictvím distributora. Osoba distributora⁸⁵ je definována v zákoně č. 496/2012 Sb., o audiovizi.

„Distributor je osoba, která při svém podnikání a v rozsahu oprávnění od držitelů práv k užití audiovizuálního díla a jeho záznamu

1. vyrobí nebo nechá vyrobit jeho rozmnoženiny pro účely jejich rozšiřování, pronájmu nebo půjčování a takto zhotovené rozmnoženiny dále rozšiřuje, pronajímá nebo půjčuje v České republice,
2. poskytuje třetím osobám oprávnění k užití audiovizuálního díla na území České republiky kinematografickým představením, prostřednictvím audiovizuální mediální služby na vyžádání nebo televizním vysíláním a pro tento účel nabyvateli oprávnění zpravidla poskytuje též záznam audiovizuálního díla.“⁸⁶

Odstavec 1. popisuje situaci, kdy distributor takto činí prostřednictvím hmotných nosičů. Ty se v průběhu času vyvíjely z nosičů analogového obsahu⁸⁷ – filmová páska, VHS kazeta až po dnešní nosiče obsahu digitálního – CD, DVD, Blu-ray. Ačkoliv nosiče obsahují digitální obsah, jedná se stále o hmotné médium – tedy rozmnoženinu AVD, kdy dílo samotné je ze své podstaty nehmotné. Autorské právo považuje vazbu na hmotný nosič za důležitou, ale také klade důraz na trvalost rozmnoženiny.⁸⁸ Zároveň je podstatné, zda se jedná o obsah analogový nebo digitální. Typ nosiče je důležitý z hlediska jeho ochrany proti rozmnožování. Některé analogové nosiče lze poměrně snadno okopírovat, pokud nedojde k úmyslnému poškození distributorem, aby toto nebylo fyzicky možné. Digitální nosiče jsou zase typické tím, že mohou obsahovat metody bránící neoprávněnému vytváření rozmnoženin, někdy i metody identifikace jednotlivých rozmnoženin pro určení, odkud neoprávněná rozmnoženina pochází.⁸⁹

Když někdo neoprávněně dílo rozmnožuje (nikoliv pro vlastní potřebu) a šíří (navzdory absence oprávnění), dopouští se neoprávněného zásahu do autorského práva. Tyto zásahy jsou o to závažnější,

---

⁸⁵ Jak jsem již dříve uvedl, tak osoba distributora může splývat s osobou producenta nebo režiséra.

⁸⁶ Aktuální znění: zákon č. 496/2012 Sb., zákon o audiovizi, ve znění pozdějších předpisů, §1.

⁸⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví považuje za analogové médium i papír.

⁸⁸ TELEČ, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 189.

⁸⁹ THIEMERT, Stefan. *Digital watermarking for digital cinema*, Proc. SPIE 7254, Media Forensics and Security, 2009, č. 7254, Dostupné na: <<http://proceedings.spiedigitallibrary.org/proceeding.aspx?articleid=1335154>>.

pokud jsou i odstraněny technické prostředky ochrany.⁹⁰ V těchto případech nelze hovořit o volném užití díla pro vlastní potřebu.

Odstavec 2. se věnuje kinematografickému představení,⁹¹ službám na vyžádání⁹² a televiznímu vysílání,⁹³ kdy k těmto užitím dochází digitálně bez hmotného nosiče. Technicky mohou být kinematografická představení i televizní vysílání provozována analogově, ale aktuálním trendem je tak činit digitálně.

Oba výše uvedené způsoby distribuce (dle zákona o audiovizí) můžeme zařadit pod tzv. digitální distribuci v širším slova smyslu. Digitální distribuce v širším smyslu znamená: „digitální šíření obsahu“ – pokud je daný obsah digitální, pak se jedná o digitální distribuci, ať je zachycen na hmotném nosiči nebo ne. To však neplatí pro užší smysl, který pak naplňuje pouze šíření bez využití hmotného nosiče, jen tehdy se jedná o digitální distribuci v užším slova smyslu. Vypuštění hmotného nosiče má v tomto případě vliv na ochranu díla proti vytváření rozmnoženin. Ta bývá shodná, anebo důraznější než v případě, kdy je dílo distribuováno prostřednictvím hmotného nosiče. Bohužel, někdy ani tyto ochranné prostředky nejsou s to zabránit praktikám, kdy užití služeb na vyžádání může vést k zvýšení množství nelegálních kopií.⁹⁴

Ačkoliv jsem až do této chvíle hovořil o distribuci, tak AZ o ní vysloveně nehovoří. Distribucí je chápáno pouze právo na rozšiřování díla tzv. distribuční právo, které je vykonáváno distributorem. AZ naopak upravuje sdělování díla, které naplňuje znaky digitální distribuce v užším smyslu. Zajímavé ale je, že pojem distribuce je užit v anglické verzi Bernské úmluvy, zatímco francouzská verze hovoří o „vypouštění do oběhu“.⁹⁵ Český AZ z roku 1965 zase hovořil o právu odbytu.⁹⁶

---

⁹⁰ Zákon č. 121/2000 Sb., § 43.

⁹¹ V roce 2014 opustilo studio Paramount jako první 35 mm film ve prospěch digitálních formátů a ostatní studia následovaly. Viz FLACY, Mike. *PARAMOUNT IS THE FIRST MAJOR STUDIO TO ABANDON FILM FOR DIGITAL-ONLY RELEASES* [online]. DigitalTrends.com, 18. ledna 2014 [cit. 9. března 2017]. Dostupné na: <<http://www.digitaltrends.com/home-theater/paramount-becomes-first-major-studio-abandon-film-digital>>.

⁹² Služby na vyžádání jsou od svého počátku – a ze své podstaty – nabízeny pouze prostřednictvím internetu.

⁹³ Roku 2011 bylo v ČR ukončeno analogové televizní vysílání a od té doby je toto činěno pouze digitálně, a to prostřednictvím pozemního digitálního vysílání.

⁹⁴ DANAHER, Brett. *Copyright Enforcement in the Digital Age: Empirical Evidence and Policy Implications* [online]. Cacm.acm.org [cit. 24. června 2017] Dostupné na: <<https://cacm.acm.org/magazines/2017/2/212432-copyright-enforcement-in-the-digital-age/fulltext>>.

⁹⁵ FICSOR, Mihály. *The Law of Copyright and the Internet*. Oxford: Oxford University Press, 2002, s. 146–147.

⁹⁶ TELEČ, TUMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 189.

3.1.1 Vyčerpání práva v rámci distribuce

S distribucí audiovizuálního díla, respektive s právem na rozšiřování díla se pojí princip vyčerpání (konzumace) práva. Vyčerpání je termínem unijního práva – „exhaustion“, ale také angloamerického práva – „first-sale doctrine.“ České právo tento princip výslovně nezakotvovalo až do přijetí stávajícího autorského zákona.⁹⁷ Bylo však dovozováno doktrinálně.

Tento princip je založen na základním právu – právu vlastnit majetek, které je do jisté míry nadřazeno právu autorskému (ve smyslu práva k výsledku tvůrčí činnosti). Jinými slovy, právo vlastníka nosiče je nadřazeno právu autora k jeho dílu (právním k němu). Toto se však týká pouze tohoto konkrétního nosiče, nikoliv díla samotného.⁹⁸ AZ upravuje v souvislosti s tímto principem i tzv. jiná majetková práva spočívající v odměňování autora v souvislosti s opětovným prodejem originálu uměleckého díla, rozmnožováním díla pro osobní potřebu nebo pronájmem díla.⁹⁹ Tímto způsobem dojde v některých situacích k finanční kompenzaci autora. Příkladem může být opětovný prodej originálu, který je využíván např. u obrazů, kdy se nedá očekávat, že by jich autor vytvořit za svůj život přehršel, ale také to, že tato díla jsou zpravidla tvořena z nějakého důvodu/za nějakým účelem, anebo pro určitou osobu. Úmyslem autora tedy není, aby dané dílo bylo opakovaně převedeno na další osoby.

Princip vyčerpání spočívá ve skutečnosti, že prvním oprávněným¹⁰⁰ nabytím originálu¹⁰¹ nebo rozmnoženiny díla jinou osobou, dochází k vyčerpání autorova práva¹⁰² vůči tomuto konkrétnímu originálu nebo rozmnoženině, co do práva na rozšiřování, zároveň se ale tento princip nevztahuje na jiná práva.¹⁰³ Což znamená, že nový vlastník předmětného nosiče ho může „rozšiřovat formou převodu, jak uzná za vhodné – bez možnosti autora zasáhnout, neboť jeho právo zasahovat do majetkového využití bylo vyčerpáno.¹⁰⁴ Nový vlastník nosiče nemůže zasáhnout do jiných majetkových práv autora – třeba do práva pronajímat. Není možné si tedy zakoupit DVD nosič s filmem, a ten pak

---

⁹⁷ OTEVŘEL, Petr. Vyčerpání práva na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny autorského díla. *Právní rozhledy*, 2005, č. 3, s. 86.

⁹⁸ PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*, Praha: Leges, 2016, s. 79.

⁹⁹ Zákon č. 121/2000 Sb., § 24–25 a.

¹⁰⁰ Princip se nevztahuje na neoprávněná nabytí originálu – není možné dále šířit nelegálně získanou rozmnoženinu. Ať už tato byla získána v rozporu se zákonem nebo v rozporu s ním vytvořena.

¹⁰¹ Jak je třeba vykládat toto nabytí je dále rozebíráno Viz OTEVŘEL: Vyčerpání práva, s. 86.

¹⁰² Toto se samozřejmě týká materiálních práv autora nikoliv osobních. Autor se tedy stále může bránit, pokud by došlo k zásahu do integrity díla jako takového.

¹⁰³ PRCHAL: *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 79.

¹⁰⁴ Autor stále může zasáhnout do jednání nového vlastníka prostřednictvím svých osobnostních práv, tyto možnosti jsou však jen omezené.

bez dalšího nabízet ve videopůjčovně. V tomto případě by bylo nutné uzavření licenční smlouvy, která provozovatele videopůjčovny opravňuje k pronájmu díla.

V souvislosti s vyčerpáním práva je třeba zmínit i služby jako Swap.¹⁰⁵ Tato služba umožňuje výměnu jednoho nosiče za nosič jiný, kdy při této činnosti dochází k výměně kusu za kus (ke směně), tedy činnosti v souladu s vyčerpáním.¹⁰⁶

Důležitým aspektem principu vyčerpání práva obecně je jeho vázanost na území, na kterém k němu dochází. Územím je myšlen určitý stát nebo seskupení států, které princip takto společně aplikují. Pokud dojde například k vyčerpání na území jakéhokoliv členského státu Evropské Unie nebo Evropského hospodářského prostoru, dojde k němu i ve zbylých státech. Tento krok byl zvolen vzhledem k existujícímu volnému trhu. A jeho stimulaci prostřednictvím snadnější distribuce po prvotním převodu vlastnického práva.¹⁰⁷

Další limitací tohoto institutu je situace, kdy po prvním oprávněním uvedení na trh došlo ke změně nosiče natolik, že se jedná o novou reprodukci díla.¹⁰⁸ Tato změna by vedla k tomu, že by opětovně došlo k prvnímu uvedení na trh, kdy k tomu musí dát autor souhlas.

---

¹⁰⁵ Viz NENAD, Vitas. *První legální výměnná síť objevena?* [online]. LUPA.cz, [cit. 13. června 2017]. Dostupné na <<https://www.lupa.cz/clanky/prvni-legalni-vymenna-sit-objevena>>.

¹⁰⁶ AUJEZDSKÝ: *Proč je výměnná síť*, [cit. 13. června 2017].

¹⁰⁷ PRCHAL: *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 83.

¹⁰⁸ GANTNER, Filip. *K otázce vyčerpání práva na rozšiřování autorského díla v případě změny jeho nosiče* [online]. epravo.cz, 13. srpna 2015 [cit. 25. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/k-otazce-vycerpani-prava-na-rozsirovani-autorskeho-dila-v-pripade-zmeny-jeho-nosice-98473.html>>.

3.2 Sdělování

Sdělování je aktem zpřístupňování díla dalším osobám. Obecně vzato ho můžeme dělit na sdělování nepřímé (tzv. mechanická práva), sdělování přímé (tzv. sdělování veřejnosti; anglicky „communication to the public“). Sdělováním nepřímým je již zmíněné rozmnožování, rozšiřování, pronájem, půjčování a vystavování originálu či rozmnoženin.¹⁰⁹ Jedná se tedy de facto o distribuci v prvním odstavci z kapitoly 3.1 a v některých případech o digitální distribuci.

Sdělování přímé je obecně definováno jako „zpřístupňování díla v nehmotné podobě živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově.“¹¹⁰

Přímé sdělování můžeme dále dělit na práva provozovací, práva vysílací a práva k sdělování děl veřejnosti na vyžádání. Provozovací práva dělíme dále na živé provozování díla, přenos živého provozování, provozování díla ze záznamu, přenos provozování díla ze záznamu, provozování rozhlasového a televizního vysílání. Práva vysílací dělíme na vysílání rozhlasem a televizí a na přenos rozhlasového nebo televizního vysílání.¹¹¹

Služby na vyžádání spadají do tzv. nových médií, které jsou charakteristické tím, že jejich čtenář/divák/posluchač/uživatel není jen pasivním příjemcem informací, ale subjektem, který si do jisté míry ovlivňuje programovou skladbu.¹¹² Tento faktor interaktivity je, respektive měl by být, reflektován zákonodárcem v rámci regulace dané oblasti.

Jinými slovy v rámci sdělování prostřednictvím služeb na vyžádání není divák jen pasivním příjemcem, ale jsou mu předkládány služby, ze kterých si může vybrat, proto se jedná o služby nelineární. Nemáme zde osoby, které by vytvářeny programovou skladbu na jednotlivé dny, ale nabídku, ze které si může zákazník libovolně vybrat.

Zvláštností je i skutečnost, že u sdělování musí být vždy dílo sdělováno veřejně (nikoliv soukromě) – odtud i název sdělování veřejnosti.¹¹³

---

¹⁰⁹ TELEC, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 174–175.

¹¹⁰ Zákon č. 121/2000 Sb., § 18.

¹¹¹ TELEC, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 175.

¹¹² MORAVEC, Ondřej. *Mediální právo v informační společnosti*, Praha: Leges, 2013, s. 109.

¹¹³ TELEC, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 252.

3.2.1 Vyčerpání práva v rámci sdělování obecně

Rozdílem přímého sdělování od nepřímého je, že při přímém sdělování nedochází k vyčerpání práv k dílu – k tomuto dochází pouze nepřímým sdělováním. Důvodem je především technická rozdílnost obou druhů sdělování.

Vyčerpání jako takové se tedy váže výhradně na právo na rozšiřování v hmotné podobě, tudíž k převodu vlastnického práva k dané rozmnoženině.¹¹⁴ Tímto převodem se stáváme vlastníky daného nosiče a jako takoví s ním můžeme nakládat.

V předchozí kapitole jsem popsal, jak se vyčerpání práva aplikuje v případě distribuce. České autorské právo aplikuje tento princip výlučně jen na právo dílo rozšiřovat.¹¹⁵ Kromě této zvláštnosti tuzemské úpravy je princip omezen i skutečností, že se váže jen a pouze na hmotný nosič (konkrétně převod jeho vlastnictví). Právě převod vlastnického práva k nosiči je důvodem, proč k vyčerpání práva nedochází při přímém sdělování, neboť zde nám nedochází k převodu vlastnického práva, ale k licencování obsahu. O převodu vlastnického práva nehovoříme ani v případě, když si uživatel stažený digitální obsah uloží na datový nosič.¹¹⁶

Principu vyčerpání se kromě tuzemské právní úpravy věnuje také směrnice Evropského parlamentu a Rady o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, která explicitně zmiňuje, že se neaplikuje při sdělování díla veřejnosti, a především v případě on-line služeb.¹¹⁷

S tímto principem souvisí i rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-128/11 UsedSoft GmbH o vyčerpání práva licence k softwaru, který byl distribuován v nehmotné podobě. Docházelo zde ke stažení rozmnoženiny ze stránek společnosti Oracle. Nefigurovalo zde žádné hmotné médium, ale pouze elektronická licence. Jedná se tedy o situaci podobnou jako v případě některých forem sdělování veřejnosti.

Konkrétně věc spočívala ve vyčerpání práva v rámci přeprůdeje licence k softwaru. Společnost UsedSoft GmbH postavila své podnikání na prodeji „použitých“ licencí společnosti Oracle od

---

¹¹⁴ PRCHAL: *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 79.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 80.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 82–83.

¹¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, odůvodnění bod 29.

zákazníků, kteří zakoupili více licencí, než mohli sami užít a tyto licence pak byly dále prodávány novým zákazníkům.¹¹⁸

Soudní dvůr ve svém rozhodnutí připustil, že se zde princip aplikuje, ale pouze pokud jsou splněny určité podmínky. Nejdříve je ale třeba, aby došlo k prvnímu prodeji dané věci (stejně jako u rozšiřování) – „převodu vlastnického práva k hmotnému nebo nehmotnému statku na základě zaplacení jeho ceny.“¹¹⁹ Nositel následně musí udělit svolení stáhnout rozmnoženinu, za kterou byla zaplacená adekvátní cena odpovídající hodnotě rozmnoženiny (ekvivalentní k zakoupení obsahu standardním způsobem), a konečně je potřebné, aby bylo uděleno užívací právo bez časového omezení (tímto jsou vyňaty případy pronájmu, vypůjčení atp.).¹²⁰ Teprve a pouze pokud jsou splněny všechny tyto podmínky dochází k vyčerpání práva ve vztahu k příslušné rozmnoženině softwaru (resp. k možnosti postoupení příslušné licence).

Je otázkou, zda toto rozhodnutí bude dopadat i na vyčerpání v rámci jiných oblastí – především na oblast audiovizuálních děl, protože Soudní dvůr opakovaně argumentoval ve vztahu k směrnici 2009/24 ze dne 23. dubna 2009, o právní ochraně počítačových programů. Ta se očividně nebude aplikovat na jiné oblasti než na počítačové programy. Osobně však toto rozhodnutí vítám a doufám, že bude mít vliv na změnu dosavadního přístupu, jelikož stávající chápání principu vyčerpání nereflexuje posun společnosti od pořizování hmotných rozmnoženin k „rozmnoženinám“ virtuálním.

---

¹¹⁸ Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 3. července 2012, *UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp.*, C-128/11, bod 20–24.

¹¹⁹ Tamtéž, bod 38.

¹²⁰ Tamtéž, bod 89.

3.3 Digitální distribuce nebo sdělování?

Z výše uvedeného je očividné, že nepřímé sdělování se shoduje s definicí činnosti distributora dle odst. 1 zákona č. 496/2012 Sb., o audiovizí a sdělování přímé se shoduje s definicí činnosti distributora dle odst. 2 téhož zákona.

Na základě toho můžeme vyvodit několik potenciálních závěrů.

1. Distributor nedistribuuje, ale sděluje dílo veřejnosti.
2. Distribuce je pro české právo cizím prvkem a jako takové se v něm objevuje jen omylem.
3. Distribuce a sdělování existují paralelně vedle sebe.

Do jisté míry jsou všechny tyto závěry správné. Distributor a distribuce jsou skutečně cizím prvkem v českém právu, který se tam dostal spíše omylem než úmyslně. Definici distribuce v českém právu nenalezneme. Zákon o audiovizí obsahuje pouze nepřímou definici prostřednictvím definice distributora samotného, která má spíše význam pro archivační a dotační účely (tedy účely veřejnoprávní).

Dalším faktorem je skutečnost, že dříve byl na místo sdělování užíván pojem přímé zpřístupňování. Ke změně došlo z důvodu vývoje autorskoprávní legislativy.¹²¹ Velký vliv na šíření pojmu „distribuce“ má také hojnost využívání tohoto termínu v běžném životě. Pojem distribuce je tedy pro české právo pojmem cizím, který pochází ze zahraniční úpravy a jeho průnik do českého práva je způsoben vlivem globalizace, ale také unijní legislativou, která často hovoří o distribuci.

Pojem sdělování v sobě na druhou stranu skrývá pohled na film jako na informaci, která je svým zpřístupněním sdělována dalším subjektům. Bohužel, tímto pojmem je i svým způsobem nahráváno pirátům a pirátským stranám, které hledí na filmy, seriály, knihy, písně jen jako na pouhé informace, které spadají pod volný přístup k informacím (a tudíž máme nárok na to, je mít zdarma).¹²²

Podobný pohled na pojem sdělování nabízí i dnes již starší Malá československá encyklopedie, která uvádí několik příbuzných hesel – sdělovací cesta, sdělovací kabel, sdělovací technika, sdělovací prostředky, kdy všechny pojí, že se jedná o prostředek pro přenos signálu/informace/zpráv mezi zdrojem a přijímačem.¹²³

---

¹²¹ TELEČEK, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 216.

¹²² KUČÍK, Vít. *iMarxismus: Odvrácená strana boje proti autorským a patentovým právům* [online]. CeskaPozice, 26. února 2012 [cit. 8. března 2017]. Dostupné na <http://ceskapozice.lidovky.cz/imarxismus-odvracena-strana-boje-proti-autorskym-a-patentovym-pravum-1mn-/tema.aspx?c=A120223_054921_pozice_57597>.

¹²³ ŘÍMAN, Josef a kol. *Malá československá encyklopedie Pom-S*. 1. vydání. Praha: Akademia, 1987 s. 543.

Jak jsem již uvedl, tak dílo musí být někomu sděleno – zde vstupuje veřejnost. Pojem veřejnosti ve spojení se sdělováním byl původně vysvětlen v návrhu dohody TRIPS z června roku 1990. Tato dohoda obsahovala dvě situace, které užívala ve spojení s veřejností. První se týkala sdělování „na místě přístupném veřejnosti nebo na místě, kde se nacházejí osoby mimo okruh rodiny a známých“ a druhá pak hovořila o „sdělování prostřednictvím zařízení nebo místa veřejnosti bez ohledu na to, zda tito příslušníci veřejnosti jsou na stejném nebo jiném místě“.¹²⁴

AZ pracuje s pojmem sdělování veřejnosti, kdy tento pojem blíže nespecifikuje. Je však specifikován unijním a mezinárodním autorským právem jako sdělování s dopadem do veřejné sféry (veřejná nabídka), kdy k tomuto může docházet jak na veřejných, tak i na neveřejných místech.¹²⁵ Nutné je také zmínit, že sdělování díla veřejnosti je právem dílo užít, kdy AZ o něm hovoří pouze ve spojení se sdělováním přímým. Sdělování nepřímé není v AZ vysloveně zmíněno, ale je obsaženo v ostatních právech dílo užít.

Závěrem lze tedy říci, že správným pojmem je sdělování (dle stávající nauky), nikoliv distribuce či dokonce digitální distribuce. Skutečností ale zároveň zůstává vliv zahraniční právní úpravy, která neustále svádí k užívání těchto pojmů.

---

¹²⁴ FICSOR: *The Law of Copyright*, s. 166.

¹²⁵ TELECOM, TUMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 220.

4 Sdělování veřejnosti

4.1 Vysílání

V předchozí kapitole jsem uvedl, jak se sdělování veřejnosti dělí. Je zřejmé, že se v této práci nemohu věnovat všem typům sdělování, a proto se zaměřím na sdělování děl prostřednictvím služeb na vyžádání. Pro nastínění této problematiky je však nutné alespoň krátce rozebrat práva vysílací a vysílání jako takové, jelikož z nich se prakticky služby na vyžádání vyvinuly. Zároveň je také veřejnoprávní úprava vysílání stále častěji transponována na služby.

Počátky samotného vysílání v kontinentální Evropě vycházejí z monopolu státu. Byl to právě stát, kdo byl v této oblasti průkopníkem. Byl to stát, který do tohoto odvětví nejvíce investoval a postaral se o rozšíření vysílání jako takového. Důsledkem toho, byly dlouhodobé snahy, aby tato činnost zůstala státu jako takovému.¹²⁶ Tento monopol již dnes ve většině států netrvá, ale jsou zde jeho pozůstatky, které spočívají v přísných veřejnoprávních regulacích dopadajících na tuto oblast. Existuje zde tedy poměrně striktní legislativa, která vysílání reguluje.

Televizní vysílání je definováno v zákoně č. 231/2001 Sb., zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů (dále jako ZPRTV), jako činnost provozovanou osobou provozovatele. Toto vysílání je přenášeno sítí elektronických komunikací a je určeno pro příjem veřejností (pro veřejnost).¹²⁷ Veřejností jsou jednotlivé osoby, které vysílání přijímají na svém zařízení – přijímači. Tyto osoby (diváci) nejsou nijak individuálně určeny, naopak jsou anonymní. Právně tato relativní anonymita je jedním z rozdílů vysílání od služeb na vyžádání, u kterých je osoba příjemce individuálně určena.

ZPRTV obsahuje také negativní vymezení, kdy za vysílání se nepovažují služby, které poskytují informace na základě individuálních požadavků. Těmito individuálními požadavky jsou typicky tzv. služby na vyžádání.¹²⁸

Běžné vysílání také neumožňuje ovlivnění průběhu vysílání, které je činěno dle určité programové skladby – až na možnost přijímač zapnout nebo vypnout.¹²⁹ Z tohoto důvodu se vysílání označuje jako tzv. lineární služba.

---

¹²⁶ MORAVEC: *Mediální právo*, s. 70–71.

¹²⁷ POUPEŘOVÁ, Olga. *Regulace médií*, Praha: Leges, 2010, s. 50.

¹²⁸ Zákon č. 231/2001 Sb., § 2.

¹²⁹ POUPEŘOVÁ: *Regulace médií*, s. 51.

V souvislosti s technologickým vývojem dochází místy k smýváním rozdílů mezi službami lineárními a nelineárními. Příkladem může být nová služba HbbTV – hybridní televizní vysílání. HbbTV umožňuje prostřednictvím tzv. červeného tlačítka, aby si divák vybral konkrétní program, který bude sledovat.¹³⁰ Vzhledem k chování této služby je sporné, zda se jedná o součást vysílání, o jistou variantu služby na vyžádání nebo zcela nový formát vysílání. Aktuální legislativa v této věci mlčí.

ZPRTV upravuje také osobu provozovatele, kdy provozovatel¹³¹ je nejen osobou, která vysílání provozuje, ale také osoba, která sestavuje program tzv. programovou skladbu, má za něj redakční odpovědnost a určuje způsob organizace vysílání.¹³² Od této osoby je třeba odlišit osobu vysílatele dle AZ, kdy v tomto smyslu se jedná o osobu, která sama uskutečňuje vysílání, anebo pro kterou je toto uskutečňováno.¹³³ Rozdíl je tedy v tom, že provozovatel sám neuskutečňuje vysílání, ale oba pojí odpovědnost za tuto činnost.¹³⁴

Projevem veřejnoprávních regulací, o kterých jsem výše hovořil, je především působnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jako „RRTV“) a Českého telekomunikačního úřadu (dále jako „ČTÚ“), kdy oba tyto úřady mají nezanedbatelný vliv na trh s televizním vysíláním. ČTÚ lze chápat jako regulátora trhu s elektronickými komunikacemi. Vzhledem k tématu mé práce je činnost tohoto orgánu nejvýznamnější co do přerozdělování frekvencí vysílání.

RRTV v této oblasti především rozhoduje o licencích k provozování, o registracích k provozu převzatého vysílání, uděluje sankce, vede evidence provozovatelů, monitoruje obsah vysílání a v některých případech spolupracuje s ČTÚ.

Jednou z povinností provozovatele vysílání, kterou RRTV sleduje je programová skladba daného vysílání, kdy právě v rámci této skladby jsou vysílány pořady nebo jejich části.¹³⁵ Programová skladba nemůže být nahodilá. Zákon vymezuje, jaké pořady jsou zakázané, respektive vymezuje, jaký obsah není žádoucí. Jedná se především o obsah, který by mohl neblaze působit na diváka – příkladmo propagace války formou jejího „zlehčování, schvalování nebo omlouvání“.¹³⁶ Zákon také stanovuje

---

¹³⁰ Zpráva o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání za rok 2016. [online]. rrtv.cz [cit. 20. června 2017]. Dostupné na: <<http://www.rrtv.cz/cz/files/zpravy/VZ2016.pdf>>, s. 26–27.

¹³¹ Osoba provozovatele v rámci veřejnoprávní úpravy se liší, od úpravy provozovatele v AZ § 23, a proto pokud v této kapitole užito označení provozovatel, jedná se provozovatele dle veřejnoprávní úpravy ZPRTV.

¹³² Aktuální znění: zákon č. 231/2001 Sb., zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, § 2.

¹³³ POUPEROVÁ: *Regulace médií*, s. 61.

¹³⁴ To, že se nejedná o vysílatele dle AZ nemění nic na tom, že vysílání je sdělováním veřejnosti dle AZ.

¹³⁵ Zákon č. 231/2001 Sb., § 2.

¹³⁶ Tamtéž, § 32.

povinnost, aby programová skladba podporovala evropskou tvorbu – vyhrazením nadpolovičního podílu z celého vysílacího času a pro evropskou nezávislou tvorbu alespoň deset procent vysílacího času.¹³⁷ Tento zásah do programové skladby je zmírněn tím, že toto je provozovatel povinen činit pouze tam, kde je to možné. Pokud je programová skladba daného vysílání zaměřena na tradiční indický film, pak není provozovatel povinen stanovené podíly dodržovat. Faktem ale zůstává, že se jedná o poměrně závažný zásah do práv provozovatele, který je často kritizován soukromými provozovateli.¹³⁸ Smyslem těchto zásahů do programové skladby je podpořit evropskou tvorbu (především tu nezávislou), která je, na rozdíl od tvorby americké, samostatně neudržitelná. Drtivá většina produkce vzniká spojením soukromých a veřejných financí – finanční pobídky, produkce, koprodukce a další.¹³⁹ Zákodárce se snaží implementací těchto děl do programové skladby o jistou finanční návratnost, ale také o kulturní obohacení diváka.

Bohužel, s rozvojem internetu a služeb na vyžádání, se regulace vysílání rozšiřuje i na některé služby poskytované prostřednictvím počítačové sítě, protože z pohledu zákonodárce – regulátora, se jedná o služby obdobné. Zákodárce je považuje za obdobné ve smyslu působení na podstatnou část veřejnosti.¹⁴⁰ Tedy co do důvodu, proč musí být regulovány.

Nahlížet na vysílání pouze veřejnoprávním pohledem by však nebylo dostatečné, a proto se jím nyní budu zabývat i z pohledu autorskoprávního.

Autorské právo vysílání nechápe jako činnost, ale jako výsledek sdělování veřejnosti.¹⁴¹ Kromě tohoto AZ vysílací práva dělí na vysílání rozhlasem nebo televizí (původní vysílání) a jeho přenos (přenesené vysílání).¹⁴² Vysíláním v tomto smyslu se rozumí zpřístupňování díla původním vysílatelem veřejnosti.¹⁴³

Původním vysíláním AZ chápe vysílání, které je „současné, úplné, nezměněné a uskutečňované týměž vysílatelem.“¹⁴⁴ V případě nesplnění některého z těchto znaků může dojít k jinému užití díla. U služeb na vyžádání může být například splněno vše, kromě téhož vysílatele, který ve většině případů nebude splněn (pokud se nejedná o poskytovatele typu Netflix, HBO a další).¹⁴⁵ Obdobnou absencí

---

¹³⁷ Zákon č. 231/2001 Sb., § 42–43.

¹³⁸ POUPEŘOVÁ: *Regulace médií*, s. 216.

¹³⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 496/2012 Sb.

¹⁴⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 132/2010 Sb., zákonu o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.

¹⁴¹ HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 653–656.

¹⁴² TELEČ, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 215–216.

¹⁴³ Zákon č. 121/2000 Sb., § 21.

¹⁴⁴ Tamtéž.

¹⁴⁵ TELEČ, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 256.

mohou být naplněny znaky jiných práv dílo sdělovat veřejnosti. AZ kromě vysílání původního zná i zmíněné přenesené vysílání, které je rozdílné v tom, že dílo sděluje (na základě licence) osoba rozdílná od původního vysílatele.¹⁴⁶

Jak již samotný název vysílání napovídá, tak je zde umožněno vysílat prostřednictvím rozhlasu, anebo televizi. Kromě těchto dvou prostředků je ale také umožněno, aby k tomu docházelo i prostřednictvím jakýchkoliv jiných prostředků.¹⁴⁷

Podstatné je i místo odkud je dílo sdělováno, zvláště pokud má dané sdělování přeshraniční aspekt. Mohou zde totiž být rozdílní majitelé autorských práv k totožnému dílu napříč různými státy s ohledem na teritoriální podstatu autorského práva. Pokud v dané situaci chceme provozovat sdělování s přeshraničním prvkem, pak je vyžadován souhlas – licence od všech těchto subjektů.¹⁴⁸

---

¹⁴⁶ Zákon č. 121/2000 Sb., § 22.

¹⁴⁷ TELEČ, TŮMA: *Autorský zákon, Komentář*, s. 247.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 216.

4.2 Sdělování děl veřejnosti na vyžádání

Sdělování děl veřejnosti na vyžádání neboli audiovizuální mediální služby na vyžádání (zkráceně služby na vyžádání), můžeme rozdělit na video na vyžádání (Video On-Demand) a rádio na vyžádání (Radio On-Demand). V této kapitole se budu věnovat službám na vyžádání (dále jako „VOD“) pouze ve smyslu videa, nikoliv rádia.

Služby na vyžádání se dostaly do povědomí většiny společnosti až v posledních letech. Pravdou ale je, že první zkušební provozy začaly již v 90. letech v USA.¹⁴⁹ Smutnou pravdou je, že průkopníkem na tomto poli byly mnohdy „pirátské“ weby, které poskytovaly to, co držitelé autorských oprávnění ve své době nebyli schopni – komplexní katalogy pořadů.

České právo VOD, kdy jejich výslovnou úpravu nalezneme v zákoně 132/2010 Sb., zákoně o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Tento zákon explicitně zmiňuje, že VOD chápe jako služby informační společnosti, které mají za cíl poskytovat pořady veřejnosti elektronickými prostředky (internetem), a to na individuální žádost příjemce (uživatele) a za úplat.¹⁵⁰ Poskytovateli ze zákona plynou určité povinnosti především ve smyslu odpovědnosti za obsah přenášených a mezi ukládaných informací, které musí být v souladu se zákonem. V opačném případě se může dopustit přestupku.¹⁵¹

AZ na druhou stranu VOD explicitně neupravuje, ale lze je podřadit pod sdělování veřejnosti. Dá se tedy říci, že se jedná o služby, prostřednictvím kterých dochází k sdělování (zpřístupňování) audiovizuálních děl veřejnosti.

Samotný název „služby na vyžádání“ není samoúčelný. Zákazník, respektive uživatel si zde individuální žádostí vybere, kdy a v jakém čase bude sledovat určitý pořad.¹⁵² Za individuální žádost¹⁵³ ze strany zákazníka je považováno jakékoliv projevení vůle¹⁵⁴ sledovat to, či ono „kliknutí“, ale i zadání internetové adresy.¹⁵⁵ Televizní vysílání na druhou stranu má pevnou lineární skladbu, která je uvedena

---

¹⁴⁹ PETRŮ, Tomáš. *The History of Media Streaming* [online]. LinkedIn.com, 7. srpna 2014 [cit. 20. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.linkedin.com/pulse/20140807195944-8048206-the-history-of-media-streaming>>.

¹⁵⁰ Aktuální znění: Zákon č. 132/2010 Sb., zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů, § 2.

¹⁵¹ Tamtéž, §12.

¹⁵² Důvodová zpráva k zákonu č. 132/2010 Sb.

¹⁵³ Individuální žádost je právě jediným hlavním rozdílem, který rozděluje on-line televizní vysílání a audiovizuální mediální služby na vyžádání. Viz. MORAVEC: *Mediální právo*, s. 117.

¹⁵⁴ Za projevení vůle není možno chápat pouhé zapnutí/vypnutí přijímače jako je tomu u vysílání – zde dochází k sdělování kontinuálně, ale u služeb na vyžádání k němu nedojde, pokud zákazník nejedná.

¹⁵⁵ POUPEROVÁ: *Regulace médií*, s. 79.

mimo jiné v televizních programem. Lineární a nelineární služby se také liší v terminologii, kdy vysílání se provozuje, ale služby se poskytují.¹⁵⁶

Poskytovatel VOD jsou činnost vykonává na základě ohlašovací volné živnosti. Kdy kromě ohlášení je třeba po zahájení činnosti informovat RRTV, která vede evidenci VOD. Pokud není poskytovatel zapsán, není možné, aby činnost vykonával. Pokud ji přesto vykonává, pak je to důvodem pro zahájení správního řízení proti tomuto poskytovateli. Důsledkem této povinnosti bohužel je, že se do evidence nechávají zapsat i subjekty, které znaky VOD nenaplnují. Evidence služeb je podstatně mírnějším zásahem do práv než u provozovatelů televizního vysílání, u kterých je vyžadována buď registrace při převzatém vysílání anebo licence při původním vysílání.¹⁵⁷

VOD je třeba odlišovat od tzv. online televizního vysílání. Online vysílání je pojmově shodné s „běžným“ vysíláním, ale je poskytováno prostřednictvím internetu a pouze na základě individuální žádosti.¹⁵⁸ Vzhledem k faktické totožnosti s vysíláním spadá i tato jeho varianta do působnosti ZPRTV.¹⁵⁹ Závěr, že bude úprava vysílání aplikována i na vysílání prostřednictvím internetu, byl potvrzen i Soudním dvorem Evropské Unie v rozhodnutí C-89/04, na které následně navázal Nejvyšší správní soud v rozhodnutí 1 As 3/2007-83.¹⁶⁰

VOD, ale ani vysíláním, není úložiště typu YouTube. A to především proto, že zde není žádná pevná programová skladba jako je tomu u tradičního vysílání, ale ani volná skladba formou katalogu jako u VOD. Z veřejnoprávního pohledu zde poskytovatel pouze poskytuje infrastrukturu, kterou mohou využít uživatelé a nahrát svůj obsah na úložiště samotné.¹⁶¹ Dle soukromoprávního pohledu je zase provozovatel úložiště kromě provozovatele i samotným uživatelem chráněného obsahu, nikoliv jen poskytovatelem technické infrastruktury (zařízení).

Stejně jako u vysílání se za VOD nepovažují služby, které nejsou určeny k příjmu veřejnosti, nemají za účel poskytování pořadů, nelze je přijímat v členském státě EU, nesoutěží s televizním vysíláním anebo nemají povahu hospodářské činnosti.¹⁶²

VOD se, co se technického zpracování týče, od tradičních způsobů liší tím, že se nevyskytuje v nehmotné podobě po celou dobu. Během přehrávání je dílo uloženo do mezipaměti nebo na

---

¹⁵⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 132/2010 Sb.

¹⁵⁷ POUPEŘOVÁ: *Regulace médií*, s. 111.

¹⁵⁸ Online vysílání může být poskytováno legálně prostřednictvím jednotlivých služeb – „živé“ iVysílání České televize, „sledovat TV“ Horizon Go společnosti UPC, ale také nelegálně např. prostřednictvím Spustit.cz.

¹⁵⁹ Je zde však podmínka, že toto vysílání musí splňovat stejné znaky jako vysílání, pokud by se například jednalo o soukromé online vysílání, pak se nejedná o vysílání dle zmíněného zákona.

¹⁶⁰ MORAVEC: *Mediální právo*, s. 116.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 111.

¹⁶² Zákon č. 132/2010 Sb., § 2.

případný disk počítače/tabletu/telefonu. Dočasně se tedy dílo „uloží“. Opakem je např. televiznímu vysílání, kde tradičně nedochází k tzv. cashingu ani ukládání obsahu. Aby to bylo možné, je potřeba další zařízení, které tuto činnost bude vykonávat, anebo tzv. chytrá televize nabízející danou službu.

Z veřejnoprávního pohledu jsou služby poskytované prostřednictvím internetu také typické tím, že jsou poskytovány zprostředkovaně, na rozdíl od vysílání, které je vesměs poskytováno přímo.¹⁶³ Internet, jako informační síť, je ze své podstaty svobodný. Tato svoboda pramení nejen z poměrně malé míry právní regulace, ale také z omezené možnosti státu do něj zasahovat.¹⁶⁴ Ingerence státu je omezena jednak z hlediska technických možností – tedy z hlediska toho, co je, a co už není proveditelné, ale také z hlediska toho, že drtivá většina internetu je v soukromých rukou. Jedná se tedy o soukromé médium, které nespadá do „území“ žádného státu.¹⁶⁵ O virtuální prostor, který je do jisté míry majetkem soukromých osob.

V předchozí kapitole jsem zmínil, že provozovatelé vysílání mají ze zákona (ZPRTV) povinnost ohledně programové skladby daného vysílání. Obdobnou povinnost mají i poskytovatelé VOD, co se týče katalogu pořadů. Zákonodárce vyžaduje (pokud to je možné), aby alespoň deset procent z celkového počtu pořadů pocházelo z evropské tvorby. Zároveň ale umožňuje liberaci, pokud poskytovatel vynaloží alespoň jedno procento jeho výnosu do tvorby nebo nabytí práv k evropským dílům, pokud tento požadavek není proveditelný, anebo pokud poskytovatel začal službu poskytovat až v průběhu roku (ten daný rok nemusí být podmínka splněna).¹⁶⁶ Důvody pro tuto úpravu jsou totožné jako v případě vysílání. Je zde ale na pováženu, zda je tato úprava žádoucí. Každopádně všechny subjekty tuto povinnost v roce 2016 splnily.¹⁶⁷ Vystávají zde ovšem problémy s proveditelností kontroly, zda je tato povinnost dodržována – RRTV je zde odkázána na informace poskytovatelů, které jí jsou povinni pravidelně sdělovat.¹⁶⁸ Kromě odpovědnosti za katalog pořadů má poskytovatel také redakční odpovědnost, která je obdobná jako u všech sdělovacích prostředků.¹⁶⁹

Dalším problémem s touto kontrolou je i omezení, co do působnosti RRTV jen vůči poskytovatelům usazeným v České republice. Za usazené jsou považováni ti se sídlem nebo místem

---

¹⁶³ POLČÁK, Radim. Odpovědnost poskytovatelů služeb informační společnosti, *Právní rozhledy*, 2009, č. 23, s. 837.

¹⁶⁴ POUPEROVÁ: *Regulace médií*, s. 93.

¹⁶⁵ Ačkoliv v poslední době se objevují snahy vytvořit tzv. digitální suverenitu, kdy tato by umožnila státu lépe regulovat internet. Viz: MARGOLIN, Jack. *Russia, China, and the Push for "Digital Sovereignty"* [online]. TheGlobalObservatory.org, 2. prosince 2016 [cit. 16. června 2017]. Dostupné na: <<https://theglobalobservatory.org/2016/12/russia-china-digital-sovereignty-shanghai-cooperation-organization>>.

¹⁶⁶ Zákon č. 132/2010 Sb., § 7.

¹⁶⁷ Zpráva o činnosti Rady, s. 105.

¹⁶⁸ Tamtéž.

¹⁶⁹ POUPEROVÁ: *Regulace médií*, s. 120.

podnikání v ČR. Na základě této úpravy bude zákon dopadat pouze na poskytovatele lokálního (nikoliv globálního) charakteru, což v době přeshraničního poskytování služeb nemusí být dostačující. Příkladem zde může být americká společnost Netflix, která je dominantním hráčem na poli VOD nabízející služby po celém světě. Zaměstnance však má jen v malém zlomku z nich.¹⁷⁰

Dle výročních zpráv RRTV je trh audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání proměnlivý. Rok 2014 byl charakteristický poměrně velkým nárůstem poskytovatelů (30 nových), ale i nabízených služeb (34 nových). V roce 2015 docházelo stále k nárůstu, ale ve značně zmenšené míře (8 poskytovatelů a 14 služeb). Rok 2016 pak zaznamenal úbytek v obou těchto oblastech¹⁷¹. Oproti roku 2015 klesl v roce 2016 jak počet poskytovatelů, tak i počet služeb samotných.

RRTV mimo jiné dohlíží i na různé technologické inovace, jakým způsobem jsou implementovány, jak ovlivňují provoz/vlastnosti dané služby, a hlavně jak by to mělo být reflektováno zákonodárcem.¹⁷² Poznatky takto získané jsou následně využívány i při přípravě revize Směrnice o audiovizuálních mediálních službách, na které aktivně participuje.¹⁷³

---

¹⁷⁰ Viz ČTK, *Do svého evropského centra chce Netflix najmout až 400 lidí. Do konce roku představí šest evropských seriálů* [online]. Ihned.cz [cit. 20. června 2017]. Dostupné na: <<https://byznys.ihned.cz/c1-65726080-do-sveho-evropskeho-centra-chce-netflix-najmout-az-400-lidi-do-konce-roku-predstavi-sest-evropskych-serialu>>.

¹⁷¹ Ačkoliv přibylo 10 nových poskytovatelů a 11 služeb, tak úbytek v této oblasti byl vyšší.

¹⁷² Zpráva o činnosti Rady, s. 19.

¹⁷³ Zpráva o činnosti Rady, s. 105.

4.2.1 Druhy VOD

VOD existuje vícero druhů, kdy existuje nespočet způsobů, jak tyto služby členit. Dle způsobu platby je můžeme dělit na:

- TVOD (Transactional VOD),
  - EST (Electronic Sell Through) / DTO (Download To Own),
  - DTR (Download To Rent),
- SVOD (Subscription VOD) a
- AVOD (Advertisement supported VOD).¹⁷⁴

TVOD jsou typické poskytováním obsahu v rámci jednorázových plateb za jednotlivé pořady. S jistou mírou nadsázky lze říci, že TVOD jsou obdobou práva díla rozšiřovat v rámci sdělování díla veřejnosti. Vzhledem k tomu, jakým způsobem jsou tyto pořady následně zpřístupňovány můžeme TVOD dělit na EST a DTR.

EST/DTO je charakteristické tím, že zakoupením pořadu se stáváme „vlastníkem.“¹⁷⁵ Respektive o tomto by nás chtěl přesvědčit název služby, ale ve skutečnosti se vlastníky nestaneme. V rámci této služby je nám umožněno stažení digitálního obsahu (pro sledování offline), ale ten je zpravidla možné sledovat pouze prostřednictvím webové stránky/aplikace. Licenčně je zde zapovězeno užití jiného programu, než ke kterému nositel práv udělí souhlas.¹⁷⁶ Některé služby umožňují stažení a následné umístění obsahu na hmotný nosič, opět jen se souhlasem nositele autorského práva.¹⁷⁷ Umístěním sice vznikne rozmnoženina díla, ale jedná se o rozmnoženinu jen pro vlastní osobní potřebu. Není možné, aby byla dále rozšiřována nebo jinak šířena.¹⁷⁸ Ve své podstatě zde vlastně dochází pouze k zpřístupnění filmu v jeho digitální podobě – k možnosti neomezeného sledování.¹⁷⁹

Pokud je umožněno stažení obsahu, pak lze do jisté míry hovořit o aplikaci principu vyčerpání práva – jak jsem již uvedl v kapitole týkající se sdělování. Toto neumožnění je provedeno jednak technicky, jednak právně. Technicky by se jednalo o užití webové stránky, prostřednictvím které

---

¹⁷⁴ KEHOE, Keith. *VOD Rights Models* [online]. IndieFilmPlace.com, 20. října 2013 [cit. 13. března 2017]. Dostupné na: <<https://indiefilmplace.com/2013/10/20/video-on-demand-rights-models>>.

¹⁷⁵ RAUGHUST, Karen. *Turning Digital into Dollars* [online]. PublisherWeekly.com 7. března 2011 [cit. 15. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/digital/conferences/article/46373-turning-digital-into-dollars.html>>.

¹⁷⁶ PRCHAL: *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 90.

¹⁷⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES, odůvodnění bod 29.

¹⁷⁸ PRCHAL: *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 82.

¹⁷⁹ KEHOE: *VOD Rights Models*, [cit. 13. března 2017].

dochází ke sdělování díla. Stránka neumožňuje stažení díla a jedná se tedy v takovém případě o obdobnou situaci jako u klasického vysílání. Dílo je pouze ve formě nehmotné. Je pouze uloženo krátkodobě v paměti RAM, která neumožňuje dlouhodobé ukládání dat. Právně pak hovoříme o zapovězení užití jiného programu prostřednictvím smluvních podmínek. Kombinací těchto možností je užití digitální ochrany, která je technickým řešením, avšak má právní důsledky, pokud je obcházena.¹⁸⁰

Prostřednictvím DTR nabízí poskytovatel pořady, které si může zákazník „půjčit“. Jedná se o stejný přístup, jako v případě práva půjčování. Rozdílem zde ale je, že to lze učinit pouze prostřednictvím internetu. „Pořad“ je stále omezen na to, aby byl pouze spuštěn skrz webovou adresu poskytovatele, anebo prostřednictvím aplikace. Některé služby neumožňují ani tzv. shlédnutí offline, tedy bez aktivního připojení k internetu. Po uplynutí určité doby, na kterou bylo dílo vypůjčeno, dojde k znepřístupnění obsahu – znemožnění sledování, pokud uživatel opětovně nezaplatí.

SVOD nabízí své služby za fixní měsíční cenu, po jejímž uhrazení může uživatel sledovat všechny nabízené pořady bez omezení.¹⁸¹ Stejně jako v případě DTR jsou dostupné pouze prostřednictvím webové stránky anebo aplikace, kdy i omezení je zde obdobné. Pořady je možné sledovat pouze pokud došlo k zaplacení měsíční ceny, a po uplynutí předem uhrazené doby dojde k zablokování sledování. Vzhledem k snadnější kontrole a zabránění obcházení technologických překážek kopírování pořadů je, u těchto služeb zamezeno stažení pro sledování offline.

AVOD - pořady jsou opět dostupné pouze prostřednictvím webové stránky anebo aplikace, ale až po shlédnutí reklamy, anebo je reklamní shot zobrazován během přehrávání pořadu.¹⁸² Hlavním rozdílem mezi SVOD a AVOD je způsob „placení“ za tyto služby. SVOD je placeno měsíční platbou, která uživateli umožňuje přístup ke katalogu. AVOD umožňuje přístup ke katalogu ze základu, ale pro přehrání jakéhokoliv pořadu je vyžadováno shlédnutí shotu. Tímto způsobem se také určuje odměna za poskytnutí licence (podlicence) k danému dílu – podíl z výnosů měsíčních plateb hrazených uživateli; nebo zadavateli reklamních spotů. Alternativně je možné poskytnout odměnu i jako pevnou částku (nebo kombinací pevné částky a podílu z výnosů), avšak pokud by byla nepřiměřeně nízká vzhledem k zisku z využití licence, pak vzniká nositeli práva duševního vlastnictví právo na dodatečnou odměnu.¹⁸³

---

¹⁸⁰ Viz PRCHAL: *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 90.

¹⁸¹ SVOD zpravidla nenabízí stažení daného díla, ale jen jeho „streamování“, tedy ukládání do mezipaměti.

¹⁸² KEHOE: *VOD Rights Models*, [cit. 13. března 2017].

¹⁸³ HULMÁK: *Občanský zákoník VI.*, s. 633.

Od výše uvedených modelů VOD je nutné odlišovat služby, která nebyly zřízeny a nevykonávají svou činnost v souladu se zákonem. Příkladem může být dnes oblíbený Popcorn Time,¹⁸⁴ který je nazýván „Netflixem pro piráty“. ¹⁸⁵ Ve své podstatě tato služba nabízí (ale i nabízela, protože první verze vytvářely a provozovaly jiné osoby než tu stávající) totéž, co SVOD. Službě dominuje katalog nabízených pořadů, který obsahuje nejnovější produkci, ale i starší díla – nezřídka v nejvyšší dostupné kvalitě. Problém této služby spočívá ve způsobu, jak je toho dosaženo.

Katalog pořadů za sebou ve skutečnosti skrývá běžného klienta síť BitTorrent, což znamená, že každé spuštění pořadu vede ke spuštění stahování prostřednictvím „torrentů“. Tedy k sdílení jednotlivých částí díla (ve formě bitů) mezi tím, kdo dílo sdílí – sděluje veřejnosti (tzv. „seeder“) a tím, kdo dílo takto sleduje – „zákazníkem“ služby (tzv. „leecher“). Zvláštností „torrentů“ ale je, že i v rámci stahování sdílíte dílo ostatním, respektive sdílíte to, co jste již stáhli. Ve své podstatě jsou tedy všechny subjekty tohoto vztahu jak osobou přijímající, tak sdílející, což vede k tomu, že se sdělování dopouštějí všichni nebo alespoň k vytváření rozmnoženin.¹⁸⁶

Z výše uvedeného je zřejmé, že užití této služby vede vždy k porušením zákona. Jednak je sdělováno veřejnosti bez souhlasu oprávněných osob, ale jsou i vytvářeny rozmnoženiny tohoto díla a ty opětovně sdělovány dalším osobám. Pochopitelně zde nedochází k žádnému kontaktování oprávněných osob, ani k vyplacení podílů z výnosů z daného jednání. Toto jednání je zcela nepochybně neoprávněným užitím sdělovaných děl, ale zároveň se jedná o nekalou soutěž.

Celé toto „podnikání“ je podnikáním nepoctivým, a ve výsledku vede k narušování trhu.¹⁸⁷ Proč by totiž měli zákazníci platit za službu řádnou, pokud je jim nabízena ekvivalentní služba a „zadarmo“? Ve výsledku je tato otázka otázkou ideologickou. Záleží na tom, zda se člověk – zákazník dívá na film, jako na audiovizuální dílo, které někdo vytvořil a investoval do něj nemalé peníze, anebo jako na krátkodobé rozptýlení, které je dosažitelné zadarmo.

---

¹⁸⁴ Původní verze této služby zanikla, ale její klony stále existují a nabízejí služby.

¹⁸⁵ STERBENZ, Christina [online]. BusinessInsider.com 29. dubna 2014 [cit. 23 června 2017] Dostupné na <<http://www.businessinsider.com/is-popcorn-time-illegal-2014-4>>.

¹⁸⁶ ČERMÁK, Jiří. Ochrana autorského práva v prostředí peer to peer sítí typu BitTorrent s přihlédnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. *Právní rozhledy*, 2010, č. 8, s. 272.

¹⁸⁷ TELEEC, Ivo. Právo duševního vlastnictví v informační společnosti. Praha: Leges, 2015, s. 36.

4.2.2 Licence

Na výše uvedené druhy VOD dopadá to, jaká licenční smlouva byla uzavřena mezi nositelem práv k filmu a poskytovatelem služby. Licenční smlouva je upravena v občanském zákoníku, kdy se jedná o zásadně úplatný smluvní typ, v rámci kterého je umožněno nabyvateli vykonávat práva duševního vlastnictví poskytovatele.¹⁸⁸ Před přijetím „nového“ občanského zákoníku zde panovala roztržičnost mezi licence uvedené v autorském a obchodním zákoníku.¹⁸⁹ Zákon umožňuje, aby byla licence omezená na jednotlivé způsoby užití díla.¹⁹⁰ Lze však také ujednat, že může být užito všemi způsoby, kromě způsobů, které v době uzavírání smlouvy neexistovaly.¹⁹¹ Jinými slovy je možné omezit, jakým způsobem bude dílo veřejnosti sdělováno. Je možné například zcela vyloučit nabízení díla jednotlivých služeb, ale také VOD jako celku. Takovéto jednání je typické pro některé autory, kteří kategoricky odmítají umístění svých děl do katalogů služeb na vyžádání. Jako důvody jsou zmiňovány nižší odměny než v případě prodeje hmotného nosiče, anebo snadnější způsob kopírování, kdy ani jeden z těchto důvodů nemusí být opodstatněným. Najdou se ale i tací, kteří považují zařazení obsahu do katalogu služeb i za zásah do jejich osobnostních práv autora, protože dle jejich představy dochází k znehodnocování díla samotného.

Kromě tohoto lze ujednat licenci výhradní a nevýhradní.¹⁹² Výhradní licence musí být písemná a za výhradní výslovně označena. Analogicky nevýhradní se presumuje a postačí sjednání ústně.¹⁹³ Nevýhradní umožňuje, aby byla licence poskytnuta i jinému subjektu, což je v praxi hojně využíváno. Tato licence je typická ve vztahu k TVOD, kdy shodný obsah se objevuje napříč katalogy rozdílných poskytovatelů VOD. Pokud se u TVOD objeví výhradní licence, pak se jedná o časově omezenou variantu, kdy po uplynutí sjednaného času se tato transformuje na licenci nevýhradní. Na druhou stranu výhradní licence je typická pro SVOD, kdy v souvislosti s konkurenčním bojem jednotlivých poskytovatelů ochotni zaplatit více za tuto licenci.

Další upřesnění licencí nalezneme v jednotlivých licenčních ujednáních, kde se objevují požadavky na stažení pořadů z katalogů služeb TVOD nabyvatele v době vysílání daného pořadu prostřednictvím televizního vysílání, nebo jeho krátkodobého (v řádu týdnů nebo měsíce) umístění do katalogu služby

---

¹⁸⁸ Aktuální znění: zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 2358.

¹⁸⁹ TELEEC: Právo duševního vlastnictví, s. 22.

¹⁹⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., § 2376.

¹⁹¹ HULMÁK: *Občanský zákoník VI.*, s. 630.

¹⁹² Zákon č. 89/2012 Sb., § 2360.

¹⁹³ HULMÁK: *Občanský zákoník VI.*, s. 628.

SVOD poskytovatele licence.¹⁹⁴ Tímto způsobem není zasaženo do práv zákazníků služby TVOD, kteří si již daný obsah „zakoupili“ nebo „vypůjčili“, avšak další uživatelé si obsah v daném období „zakoupit“ nebo „vypůjčit“ již nemohou. Ve vztahu k uživateli tedy můžeme hovořit o licenčních podmínkách jako o prostředku doplnění autorskoprávní ochrany prostřednictvím smluvního práva, které jejich práva dále specifikuje.¹⁹⁵

Od licence je třeba odlišovat situaci tzv. volného díla. AZ stanovuje, že majetková práva k AVD trvají 70 let po smrti poslední z těchto osob: režisér, autor scénáře, autor dialogu a skladatele hudby. Takto je zaručeno, že nebude neoprávněným nakládáním zasaženo do žádného práva duševního vlastnictví žádné z výše uvedených osob. Po uplynutí této doby se dílo stává dílem volným, a může být užito kýmkoliv bezplatně. Právě délka ochrany díla, než se stane dílem volným, je častým cílem kritiky. V případě průměrné délky života 70 let, režiséra ve věku 40 let a scénáristy ve věku 20, by došlo k uvolnění díla až po 150 letech. Avšak téma zkrácení této ochrany není ani tak tématem právním, jako spíše politickým, kdy se mu nejvíce věnují tzv. „pirátské strany“.

---

¹⁹⁴ GONG, Jing. Substitution or Promotion? The Impact of Price Discounts on Cross-Channel Sales of Digital Movies, *Journal of Retailing*, 2015, roč. 91, č. 2. s. 343–357.

¹⁹⁵ Více k této problematice z hlediska amerického práva zde: iTunes *How Copyright, Contract, and Technology Shape the Business of Digital Media – A Case Study*, Harvard: Berkman Publication Series, 2004, Dostupné na: <https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=556802>.

4.2.3 Vyčerpání práva v rámci služeb na vyžádání

V předchozích kapitolách jsem již vysvětlil, proč a jak se vyčerpání práva uplatní v případě práva dílo rozšiřovat, stejně jak jsem se tímto principem zabíral v souvislosti se sdělováním. Avšak neaplikoval jsem podmínky stanovené Soudním dvorem v již zmíněném rozsudku C-128/11 UsedSoft GmbH ze dne 3. července 2012 konkrétně na služby na vyžádání, a proto je v této kapitole doktrinálně analogicky aplikuji.

Podmínkou první je prodej daného pořadu, tedy zaplacení adekvátní ceny. Tato podmínka je dle mého splněna u drtivé většiny VOD typu EST/DTR. Průměrná cena pořadu na službě Google Play Movies je 300 Kč (zpravidla se jedná o tzv. SD kvalitu), pokud film „zakoupíme“, jeho „výpůjčka“ nás pak přijde přibližně na 79 Kč.¹⁹⁶ Tyto ceny mnohdy převyšují cenu nosičů, které můžeme volně zakoupit v každé trafice nebo obchodě. Příkladem film *Resident Evil: Poslední kapitola* lze „vypůjčit“ na službě Google Play Movies za 110 Kč a zakoupit za 330 Kč. Stejný film si lze vypůjčit za 55 Kč na DVD¹⁹⁷ a 60 Kč na Blu-ray,¹⁹⁸ anebo zakoupit na DVD za 245 Kč¹⁹⁹ či za 474 Kč na Blue-ray nosiči²⁰⁰. Vzhledem k uvedeným cenám je zcela očividné, že jsou ekvivalentní, v některých případech dokonce vyšší než v případě hmotného nosiče, které mnohdy nabízejí i vyšší kvalitu.

Další podmínkou bylo svolení se stažením. Tato podmínka je v případě služeb EST/DTR splněna, překážku zde ale tvoří služby, které licenčně zapovídají umístění díla na hmotný nosič. Příkladem těchto služeb může být Google Play Movies anebo Apple iTunes.

Konečnou podmínkou pak je umožnění užívání bez časového omezení. Tato podmínka pak bude splnitelná jen u služeb EST/DTR. Zmiňované Google Play Movies uvádí, že užívání je možné „po dobu, po jakou má společnost Google právo vám daný obsah zpřístupňovat.“²⁰¹ Jelikož jiné omezení, co se týče času, nelze nalézt (výjimku tvoří „výpůjčka“), pak to lze vykládat jako umožnění užívání bez časového omezení.

---

¹⁹⁶ *Obchod* [online]. Google.com © 2017 Google, [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <<https://play.google.com/store/movies?hl=cs>>.

¹⁹⁷ *Resident Evil: Poslední kapitola 2D DVD* [online]. CityMovie.cz, © 2011 CityMovie [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <http://www.citymovie.cz/nabidka_zpracuj.php?nabidka=3633>.

¹⁹⁸ *Resident Evil: Poslední kapitola 2D Blu-ray* [online]. CityMovie.cz, © 2011 CityMovie [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <http://www.citymovie.cz/nabidka_zpracuj.php?nabidka=3634>.

¹⁹⁹ *Resident Evil: Poslední kapitola DVD* [online]. FILM4U.cz, 31. května 2017 [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.film4u.cz/Resident-Evil-Posledni-kapitola-DVD-d20000.htm>>.

²⁰⁰ *BLU-RAY: RESIDENT EVIL: POSLEDNÍ KAPITOLA* [online]. DVDPrimaobchod.cz, 31. května 2017 [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.dvdprimaobchod.cz/blu-ray/blu-ray--resident-evil--posledni-kapitola>>.

²⁰¹ *Smluvní podmínky služby Google Play* [online]. Google.com, 23. ledna 2017 [cit. 22. června 2017]. Dostupné na: <https://play.google.com/intl/cs_cz/about/play-terms.html>.

Z výše uvedeného je více než jasné, že alespoň tyto služby na vyžádání splňují požadavky stanovené rozhodnutím Soudního dvora. Otázkou však je, zda bude takto v budoucnu k službám přistupováno.

Navzdory tomu, že VOD podmínky splňují, faktická proveditelnost tohoto principu je zde téměř nemožná. Jako jistou kompenzaci za neaplikování principu vyčerpání lze brát snahu vytvořit tzv. jednotný digitální trh. Tento ambiciózní nápad má za cíl vymezeno dosáhnout obdoby vnitřního trhu EU v rámci digitální – virtuální sféry. Toho má být dosaženo prostřednictvím odstranění tzv. geoblokací, vytvořením celoevropské, resp. celounijní licence, ale také přenositelností on-line služeb v rámci unie.

Jak geoblocking, tak snahy o celounijní licenci jsou důsledkem existující teritoriality autorského práva. Vznik takové licence je však něco, k čemu ještě dlouhou dobu nedojde. Jednalo by se o finančně ale především i politicky náročnou činnost – snažit se unifikovat všechny licence napříč členskými státy. Rušení geoblokace a přenositelnost se ovšem zavádí již dnes.

Geoblokací se rozumí činnost, při níž je blokován přístup k autorskému nebo jinému obsahu prostřednictvím technologické překážky. Uživatel se daný obsah²⁰² vůbec nezobrazí, anebo se zobrazí pouze zpráva typu: „Toto video není dostupné ve Vaší zemi.“ Tímto způsobem se provozovatelé jednotlivých služeb brání, aby nebylo určité dílo sdělováno osobě na území, pro které nemají licenci. Samozřejmě lze geoblokaci užívat i z jiných důvodů (např. vytvoření rozdílné cenové politiky pro jednotlivé státy), ale těmito důvody se zde nebudu zabírat.

S blokováním „nežádoucích“ přístupů k službám souvisí tzv. přenositelnost on-line služeb. Přenositelnost má být dosaženo prostřednictvím nařízení Evropského parlamentu a Rady o zajištění přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu 2017/1128. Toto nařízení reaguje na výše vysvětlenou geoblokaci, ale jen do určité míry – týká se pouze přenositelnosti, nikoliv dalších zákazníků.

Cílem tohoto nařízení je odstranění překážek vyskytujících se při užívání on-line služeb (VOD). Stávající stav je postaven na licencích svázaných s určitým územím – státem. Díky tomu jsou díla dostupná pouze na takové službě a v takové zemi, pro kterou byla licence uzavřena. Toto nařízení nemá za cíl vytvořit celounijní licenční smlouvu, ale má za cíl umožnit sledovat službu i z jiného státu, než ve kterém jsme si „zakoupili“ danou službu nebo její obsah. Nařízení umožňuje, abychom vyrazili na dovolenou do jiného státu unie a stále měli přístup k dané službě včetně jejího obsahu.

---

²⁰² Geoblocking se užívá obecně k blokování jakéhokoliv obsahu. Nejedná se pouze o filmová díla, ale může se jednat i o díla literární atp.

Jak toho bude docíleno bez zavedení jednotné licence? Jednoduše, prostřednictvím právní fikce. Ke sdělování/zpřístupňování děl bude dle ní docházet stále v členském státě bydliště uživatele, a to i po dobu dočasné přítomnosti v jiném členském státě.²⁰³ Zároveň zde není požadováno po provozovatelích dané služby, aby zajistili stejnou kvalitu služeb jako v domovském státě.²⁰⁴ Stejně tak se tato úprava nevztahuje na služby, které jsou nabízeny bezúplatně a neověřují stát bydliště uživatele. Pokud bezplatné služby bydliště uživatele ověřují, pak si mohou poskytovatelé zvolit, zda chtějí do působnosti nařízení spadat nebo ne.²⁰⁵

Osobně mám z tohoto nařízení velmi dobrý pocit, jelikož zde došlo k velké změně oproti návrhu z roku 2015. Návrh garantoval, že služby „budou pouze dostupné“ z jiného než domovského státu, ale pouze ve smyslu přístupu. Poskytovatel byl tedy pouze povinen službu zpřístupnit (odstranit případnou geoblokaci). Na kvalitu samotných služeb nebyl stanoven žádný požadavek. Služby tedy teoreticky nemusely být vůbec použitelné, ať už by se tak dělo vlivem poskytovatelem či nikoliv.²⁰⁶ Schválené znění z roku 2017 sice stále nevyžaduje stejnou kvalitu jako v případě užívání služby ve státě bydliště, ale explicitně zakazuje snížení kvality v rámci přenositelnosti poskytovatelem služby.²⁰⁷

Dalším problémem původního návrhu byl poměrně rázný zásah do soukromí osob a případné nakládání s jejich osobními údaji. Návrh vyžadoval, aby k přenosu služby mohlo dojít pouze po ověření osoby uživatele. V bodě 17 k tomuto byly uvedeny následující způsoby: úhrada licenčních poplatků za jiné služby, smlouva o připojení k internetu nebo telefonním přípojkám, IP adresa atp.²⁰⁸ Zcela nepochybně by se jednalo o soukromé informace uživatelů, které nelze brát na lehkou váhu. Obzvláště, pokud se spojily ještě s konkrétním místem, kde uživatel má dočasné místo pobytu. Schválené znění nařízení toto reflektuje a omezuje ověřování vždy jen na dva z taxativně vyjmenovaných způsobů, kdy dále stanovuje, že smí být užity pouze pokud by byly přijatelné, přiměřené a účinné.²⁰⁹ Stejně tak je omezeno i nakládání s těmito údaji, kdy je nelze dále šířit ani je uchovávat déle, než je nutné.²¹⁰

---

²⁰³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu, 2017/1128 ze dne 14. června 2017, důvodová zpráva bod 23.

²⁰⁴ Tamtéž, bod 22.

²⁰⁵ Tamtéž, bod 20.

²⁰⁶ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zajištění přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu, 2015/0284, článek 3.

²⁰⁷ Nařízení o přeshraniční přenositelnosti, 2017/1128, článek 3.

²⁰⁸ Návrh nařízení o zajištění přeshraniční přenositelnosti, 2015/0284, důvodová zpráva bod 17.

²⁰⁹ Nařízení o přeshraniční přenositelnosti, 2017/1128, článek 5.

²¹⁰ Tamtéž, článek 8.

Toto nařízení určitě není dokonalé, ale osobně ho vnímám jako jeden z prvních kroků k digitálnímu jednotnému trhu.

Závěr

Tato diplomová práce byla nazvána „Digitální distribuce a sdělování filmů.“ Jejím cílem bylo nahlédnout do právní úpravy šíření filmů. Osvětlit pojmy digitální distribuce a sdělování filmů. Zjistit, v čem jsou totožné, v čem odlišné, a zda vůbec je tzv. digitální distribuce upravena v české právní úpravě.

Nejdříve bylo třeba zařadit film do správného právního odvětví, aby bylo jasné, jaké právní předpisy se zde uplatní. Této problematice jsem se věnoval v první kapitole. Jelikož film považuji za umělecké případně vědecké dílo, tak jsem ho zařadil do duševního vlastnictví, a tím pádem i pod právo duševního vlastnictví. Právo duševního vlastnictví je právem k nemotným statkům, což film nepochybně je. Zároveň jsem zjistil, že film může, ale nemusí naplňovat znaky díla dle AZ. Pokud jsou znaky naplněny, pak film podléhá právní úpravě i dle tohoto zákona. Film však logicky spadá i pod filmové právo, které je do jisté míry podoborem práva autorského, ale stejnou měrou se jedná o disciplínu mezioborovou ovlivněnou právem mediálním, soutěžním či reklamním. Tato oblast je také silně regulována veřejnoprávní úpravou, která se projevila především v pozdějších částech práce.

Jednou z otázek, kterou jsem si položil v úvodu této práce, bylo: co to film vlastně je? Proto jsem se zaměřil na jednotlivé pohledy na něj. A to od jednoho z prvních, z období analogické aplikace úpravy fotografie, až po dnešní úpravu autorského zákona. Příkladem je definice obsažená v Cambridžském slovníku, která film označuje jen za sérii pohyblivých obrázků, která má zpravidla příběh a je zpravidla promítána v kině nebo televizi. V dnešní době je již tato definice zastaralá. Přesnější definici, se kterou se ztotožňuji, nabízí AZ. Jednak pojem film nahrazuje pojmem AVD, ale zároveň reflektuje, že se nejedná o pouhou sérii pohyblivých obrázků, ale o souborné dílo vytvořené uspořádáním děl užitých.

Definicí užitou v AZ je respektována jednak režijně tvůrčí činnost režiséra, který dílo „dává dohromady“, ale také činnost osob na jednotlivých dílech užitých. Zároveň zákon pojem film nahrazuje pojmem AVD, které je přesnější navzdory tomu, že AVD není vždy filmem a všechny filmy nejsou AVD. Vzhledem k tématu této práce je však nejdůležitější členění audiovizuálních děl – filmů, dle způsobu zpřístupnění veřejnosti na díla kinematografická a filmová, protože takto se mimo jiné určí, formy finanční podpory se na dané dílo vztahují.

Jelikož je film dílem souborným, tak s ním souvisejí také rozličné subjekty na něm se podílející.

Hlavní osobou je osoba autora, kterým je režisér. Jeho úkolem je vytvoření daného filmu prostřednictvím tvůrčí činnosti, a proto je považován za jeho autora. Vždy je ale nutné, aby osoba autora byla osobou fyzickou, protože právnická osoba nemůže ze své podstaty tvořit, neb je pouhou právní fikcí. Autor má z podstaty svého autorství práva s dílem spojená. Tato práva jsou osobností a majetková. Je zřejmé, že originálním nabyvatelem práv k dílu je autor, což je jeden z hlavních rozdílů kontinentální úpravy od úpravy angloamerické, která naopak umožňuje, aby originálním nabyvatelem byla i právnická osoba. Je v ní ale také umožněno, aby autor zcizil dílo jako celek včetně všech práv k němu. Z mého pohledu je kontinentální úprava daleko vhodnější, protože ačkoliv autor dílo zcizí, stále je jeho autorem a jako takový by měl mít možnost např. autorského dohledu nad užíváním díla.

Kromě samotného autora zde vystupují osoby, které vytvářejí jednotlivá díla užitá, která jsou součástí AVD jako souborného díla – producent a distributor. Existují však i případy, kdy se všechny tyto osoby koncentrují do jedné.

K šíření audiovizuálních děl, nebo lépe k užití děl, může docházet soukromě nebo veřejně. Soukromým užitím je pouze užití pro naši osobní vlastní potřebu, kdy může dojít např. k tzv. volnému užití. Volné užití opravňuje vlastníka rozmnoženiny k vytvoření dalších rozmnoženin, avšak nemůže je dále šířit. S touto oblastí souvisí rozhodnutí Soudního dvora EU C-435/12 ACI Adam. Soudní dvůr zde stanovil, že není možné vytvářet rozmnoženiny v rámci volného užití z nelegálních zdrojů. Tedy zdrojů např. stažených z internetu. Rozhodnutí je významné především v dnešní době, kdy značná část uživatelů internetu ho využívá k nelegálnímu stahování děl. Navzdory tomuto rozhodnutí ale česká právní úprava rozmnoženiny z nelegálního zdroje obecně nezakazuje, ale posuzuje každý případ zvlášť prostřednictvím třístupňového testu. Chápu, že český zákonodárce zvolil tuto úpravu kvůli specifiku českého prostředí, ale domnívám se, že není správná. Doufám, že dané rozhodnutí přispěje k explicitní kriminalizaci daného jednání (jako je tomu např. v Německu).

Veřejné užití na druhou stranu souvisí se zpřístupňováním díla dalším osobám, a to buď hmotně (p. pronajímat, půjčovat, rozšiřovat, rozmnožovat) anebo nehmotně (p. na sdělování veřejnosti). S těmito právy, respektive v českém prostředí pouze s rozšiřováním hmotných rozmnoženin, souvisí princip vyčerpání práva. Ten slouží k umožnění vlastníkovu hmotné rozmnoženiny díla (nosiče) volné nakládání s ním, pokud ho oprávněně nabyl. Prvním prodejem jsou totiž majetková práva autora k této konkrétní rozmnoženině vyčerpána.

Vyčerpání práva se v České republice standardně neaplikuje na jiná práva než na právo rozšiřovat a hmotné rozmnoženiny, ale Soudní dvůr EU ve svém rozhodnutí C-128/11 UsedSoft GmbH dovedl, že zde jsou i situace, kdy se princip aplikuje i na rozmnoženiny nehmotné.

To však pouze v případě, kdy jsou splněny určité podmínky. První podmínkou je převod vlastnického práva na základě zaplacení ceny. Druhou je, že je tato cena adekvátní a odpovídá případné hodnotě hmotné rozmnoženiny. Třetí je umožnění stažení rozmnoženiny a čtvrtou pak udělení uživatelského práva k dané věci bez omezení. Soudní dvůr stanovil, že daný závěr se bude aplikovat pouze na software. Osobně však v daném rozhodnutí vidím velký potenciál i v rámci sdělování. Tyto podmínky jsem následně aplikoval v rámci poslední kapitoly na VOD. Jsou to právě tyto služby, které splňují podmínky stanovené v rozhodnutí. Jejich cena je často nejen adekvátní, ale mnohdy převyšuje cenu hmotného nosiče. Zároveň, pokud se jedná o EST/DTO, je splněn i požadavek prvního prodeje. Překážkou pouze jsou služby, které technicky neumožňují stažení díla, protože dochází pouze k jeho streamování. Existují však také služby, které sice umožňují stažení, ale licenčně zapovídají jakékoliv nakládání s daným obsahem, kromě jeho přehrávání. Je poměrně jasné, že princip nebude nikdy aplikován v případech, kdy to není technicky možné. Je ale pravděpodobné, že bude aplikován v rámci služeb, které umožňují stažení rozmnoženiny. S jistotou to však nelze říct, protože není zcela jasné, jakým směrem se toto odvětví bude dále ubírat.

Zabýval jsem se také tím, zda je správný pojem digitální distribuce nebo sdělování ve smyslu nehmotného zpřístupňování děl. Důvodem pro tuto otázku bylo, že digitální distribuce je pojem, který užívá veřejnost, služby samotné, ale i část zahraniční právní úpravy. Kdežto sdělování je užíváno výhradně v rámci práva českého a pár dalších států. Došel jsem k závěru, že sdělování je pojmem správným a pravděpodobně i vhodnějším. Avšak si myslím, že bude časem nahrazeno pojmem digitální distribuce nebo pojmem obdobným, jelikož se dlouhodobě objevují snahy jednotlivé systémy a jejich názvosloví unifikovat.

Poslední kapitola je věnována sdělování veřejnosti, konkrétně vysílání a VOD. Je to právě vysílání, ze kterého se VOD vyvinuly a se kterým soutěží. Vysílání započalo jako státní monopol a postupně bylo umožněno, aby se do něj zapojily i soukromé subjekty. Je to právě vysílání, které většinu diváků zprostředkovává kulturní zážitek prostřednictvím jednotlivých pořadů. VOD jsou na druhou stranu službou vzniklou ze soukromých iniciativ např. původních videopůjčoven (Netflix) nebo satelitních televizí (HBO Go). Tyto rozdíl by měly být reflektovány i v právní úpravě, která se na ně vztahuje, avšak není tomu vždy tak. Zákonodárce stále častěji transponuje úpravu vysílání na služby, a tímto je do jisté míry znehodnocuje a navzájem sblížuje. Příkladem může být programová skladba.

Ze zákona je požadováno, aby vysílání splnilo určitou programovou skladbu. Jedná se o přesně stanovená procenta evropské, ale i nezávislé tvorby, jejichž účelem je jejich podpora. Bohužel, vzhledem k rostoucí oblíbenosti VOD, se zákonodárce rozhodl, že tento požadavek aplikuje i na ně.

Což považuji za velkou chybu. VOD jsou stále poměrně mladým odvětvím, které se stále vyvíjí a přílišná regulace jim může jen uškodit.

Především vidím možné problémy u služeb typu SVOD, které musí vynakládat velké finanční prostředky na to, aby byly filmy do jejich katalogu zařazeny. Nad rámec toho spolu jednotlivé SVOD soutěží, což vede k dalším nákladům na výhradní licence k pořadům. Domnívám se tedy, že u takových služeb je nežádoucí, aby začleňovali i tvorbu, která pro ně není potřebná a jen snižuje jejich konkurenceschopnost. Jiná situace je u TVOD, pro které tato povinnost neznamená zvýšené náklady vzhledem k obvyklému vyplácení odměn oprávněným osobám až ze samotných „prodejů“.

S VOD souvisí i tzv. přeshraniční přenositelnost on-line služeb, která je garantována Nařízením o přeshraniční přenositelnosti ze dne 14. června. Nařízení nově umožňuje, abychom služby užívali navzdory dočasné změně místa „pobytu“, a to včetně domovského obsahu. Takto je zachován přístup uživatele k službám, ať je kdekoliv v rámci Evropské Unie.

Osobně toto nařízení vítám, jelikož je v něm viděn poměrně velký pokrok v pohledu zákonodárce na problematiku VOD. Původní navrhované znění nařízení požadovalo pouze přístupnost služeb, nikoliv funkčnost v době přítomnosti v jiném státě. Přijaté znění tento požadavek doplňuje o explicitní zákaz snížení kvality poskytovatelem služby. Výsledkem tedy bude skutečně možnost užití služby v jiném státě unie. Jedná se do jisté míry o kompenzaci dosavadního neaplikování principu vyčerpání v této oblasti.

V budoucnu bude bezesporu zajímavé sledovat, jak se zákonodárce vypořádá s neustálým sblížením vysílání a VOD. Vlivem neustálých technologických inovací vznikají další a další služby, které mají znaky jednoho, nebo druhého, ale explicitně je nelze nikam zařadit a není jasné, jaká právní úprava se na ně bude aplikovat – příkladem může být HbbTV. Kromě nově vznikajících služeb se i samotná hranice mezi těmi již existujícími smazává, protože se všechny dosavadní služby snaží nabídnout něco nového a zaujmout tak čím dál náročnějšího zákazníka.

Ačkoliv to může nyní vypadat, že služby na vyžádání naprosto nahradily nebo nahradí tradiční způsoby šíření autorskoprávního obsahu, ať už se jedná o distribuci, vysílání nebo cokoli jiného, nemusí tomu tak být. Posledních pár let lze totiž sledovat jistou změnu v chování jednotlivých držitelů autorských práv, kteří mají tendenci opouštět již zavedené VOD a vytvářet si vlastní. Dané jednání není závadným. Pokud se jedná jen o TVOD, je to jen nepříjemností a překážkou k snadnému získání obsahu. Pokud ale je tak činěno v rámci SVOD, pak je tím ohrožena celá oblast služeb jako takových, protože přílišné štěpení povede k odlivu zákazníků a až k možnému zániku daného odvětví.

Bibliografie

Právní předpisy a důvodové zprávy:

1. Aktuální znění: zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. Aktuální znění: zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů
3. Aktuální znění: zákon č. 132/2010 Sb., zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů
4. Aktuální znění: zákon č. 231/2001 Sb., zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
5. Aktuální znění: zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů
6. Aktuální znění: zákon č. 496/2012 Sb., zákon o audiovizí, ve znění pozdějších předpisů
7. Důvodová zpráva k zákonu č. 121/2000 Sb., autorský zákon.
8. Důvodová zpráva k zákonu č. 496/2012 Sb., zákon o audiovizí.
9. Důvodová zpráva k zákonu č. 132/2010 Sb., zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.
10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu, 2017/1128 ze dne 14. června 2017.
11. Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zajištění přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu, 2015/0284.
12. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

Monografie

13. BLECH, Richard a kol. *Malá encyklopédia filmu*. Bratislava: Obzor, 1974. 804 s.
14. DAVID, Ivan. *Filmové právo: Autorskoprávní perspektiva*. Praha: Nová Beseda, 2015. 240 s.
15. FICSOR, Mihály. *The Law of Copyright and the Internet*. Oxford: Oxford University Press, 2002. 848 s.
16. HRABÁNEK, Jiří. *Film z hlediska práva*, Praha: Leges, 2011, 80 s.
17. KVASIL, Bohumil a kol. *Malá československá encyklopedie D-Cb*. 1. vydání. Praha: Akademia, 1985. 976 s.
18. MORAVEC, Ondřej. *Mediální právo v informační společnosti*. Praha: Leges, 2013. 288 s.
19. STERLING, Adrian. *World Copyright Law*, 3. vydání. London: Sweet & Maxwell, 2008. 1784 s.
20. TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Přehled práva duševního vlastnictví*. Brno: Doplněk, 2006. 116 s.
21. TELEEC, Ivo. *Právo duševního vlastnictví v informační společnosti*. Praha: Leges. 2015. 240 s.
22. POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*, Praha: Leges, 2010. 271 s.
23. PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*. Praha: Leges. 2016. 272 s.
24. ŘÍMAN, Josef a kol. *Malá československá encyklopedie Pom-S*. 1. vydání. Praha: Akademia, 1987. s. 1008 s.

Komentáře

25. CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon – komentář*. Praha: C. H. Beck. 2012. 496 s.
26. TELEEC, Ivo, TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 2007. 989 s.
27. HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. 2080 s.

Odborné časopisy:

28. ČERMÁK, Jiří. Ochrana autorského práva v prostředí peer to peer sítí typu BitTorrent s přihlédnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. *Právní rozhledy*, 2010, č. 8, s. 272.
29. GONG, Jing. Substitution or Promotion? The Impact of Price Discounts on Cross-Channel Sales of Digital Movies, *Journal of Retailing*, 2015, roč. 91, č. 2. s. 343–357.
30. OTEVŘEL, Petr. Vyčerpání práva na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny autorského díla. *Právní rozhledy*, 2005, č. 3, s. 86.
31. POLČÁK, Radim. Odpovědnost poskytovatelů služeb informační společnosti, *Právní rozhledy*, 2009, č. 23, s. 837.
32. SILVER, Jon. Digital dawn: a revolution in movie distribution? *Business horizons*, 2003, roč. 46, č. 5, s. 59.
33. TELEČEK, Ivo. Není informace jako informace. *Právní rozhledy*, č. 15-16, 2014, s. 515.

Judikatura:

34. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 10. dubna 2014, *ACI Adam BV proti Stichting de Thuis kopie*, C-435/12.
35. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 3. července 2012, *UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp.*, C 128/11.

Elektronické dokumenty:

36. iTunes *How Copyright, Contract, and Technology Shape the Business of Digital Media – A Case Study*, Harvard: Berkman Publication Series, 2004, Dostupné na: <https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=556802>.
37. THIEMERT, Stefan. *Digital watermarking for digital cinema*, Proc. SPIE 7254, Media Forensics and Security, 2009, č. 7254, Dostupné na: <<http://proceedings.spiedigitallibrary.org/proceeding.aspx?articleid=1335154>>.
38. Zpráva o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání za rok 2016. [online]. rrtv.cz [cit. 20. června 2017]. Dostupné na: <<http://www.rrtv.cz/cz/files/zpravy/VZ2016.pdf>>, s. 26–27.

Elektronické zdroje:

39. AUJEZDSKÝ, Josef. *Proč je výměnná síť s DVD legální* [online]. e-Advokacie.cz, 16. srpna 2007 [cit. 16. června 2017]. Dostupné na: <<http://www.e-advokacie.cz/cs/clanky/proc-je-vymenna-sit-s-dvd-legalni>>.
40. BELLIS, Mary. *The Kinetoscope* [online]. ThoughtCo.com, 15. prosince 2014 [cit. 9. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.thoughtco.com/history-of-the-kinetoscope-1992032>>.
41. BELŠÁN, Eduard. *Autorské právo z pohledu kontinentálního a angloamerického* [online] epravo.cz 11. července 2013 [cit. 10. června 2017] Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/autorske-pravo-z-pohledu-kontinentalniho-a-angloamerickeho-91680.html>>.
42. *BLU-RAY: RESIDENT EVIL: POSLEDNÍ KAPITOLA* [online]. DVDPrimaobchod.cz, 31. května 2017 [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.dvdprimaobchod.cz/blu-ray/blu-ray--resident-evil--posledni-kapitola>>.
43. CÍSAŘOVÁ, Zuzana. *Průlomové rozhodnutí Soudního dvora ACI Adam C-435/12 o kopírování z nelegálních zdrojů*, [online]. epravo.cz, 14. dubna 2014. [cit. 26.7.2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/prulomove-rozhodnuti-soudniho-dvora-aci-adam-c-43512-o-kopirovani-z-nelegalnich-zdroju-94118.html>>.
44. ČTK, *Do svého evropského centra chce Netflix najmout až 400 lidí. Do konce roku představí šest evropských seriálů* [online]. Ihned.cz [cit. 20. června 2017]. Dostupné na: <<https://byznys.ihned.cz/c1->

- 65726080-do-sveho-evropskeho-centra-chce-netflix-najmout-az-400-lidi-do-konce-roku-predstavi-sest-evropskych-serialu>.
45. DANAHER, Brett. *Copyright Enforcement in the Digital Age: Empirical Evidence and Policy Implications* [online]. Cacm.acm.org [cit. 24. června 2017] Dostupné na: <<https://cacm.acm.org/magazines/2017/2/212432-copyright-enforcement-in-the-digital-age/fulltext>>.
  46. FLACY, Mike. *PARAMOUNT IS THE FIRST MAJOR STUDIO TO ABANDON FILM FOR DIGITAL-ONLY RELEASES* [online]. DigitalTrends.com, 18. ledna 2014 [cit. 9. března 2017]. Dostupné na: <<http://www.digitaltrends.com/home-theater/paramount-becomes-first-major-studio-abandon-film-digital>>.
  47. GANTNER, Filip. *K otázce vyčerpání práva na rozšiřování autorského díla v případě změny jeho nosiče* [online]. epravo.cz, 13. srpna 2015 [cit. 25. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/k-otazce-vycerpani-prava-na-rozsirovani-autorskeho-dila-v-pripade-zmeny-jeho-nosice-98473.html>>.
  48. *How did copyright come about?* [Online]. BBC.co.uk, © 2017 [cit. 9. března 2017], Dostupné na <<http://www.bbc.co.uk/copyrightaware/article-5955>>.
  49. JIRKA, Vladislav, VÁLEKOVÁ, Anna. *Zákon o audiovizí a podpora výroby audiovizuálních děl formou filmových pobídek* [online]. epravo.cz, 17. června 2013 [cit. 10. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-o-audiovizi-a-podpora-vyroby-audiovizualnich-del-formou-filmovych-pobidek-91682.html>>.
  50. KEHOE, Keith. *VOD Rights Models* [online]. IndieFilmPlace.com, 20. října 2013 [cit. 13. března 2017]. Dostupné na: <<https://indiefilmplace.com/2013/10/20/video-on-demand-rights-models>>.
  51. KOPEČKOVÁ, Andrea. *K právu autora na nedotknutelnost jeho díla* [online]. epravo.cz, 7. července 2016 [cit. 15. května 2017]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/k-pravu-autora-na-nedotknutelnost-jeho-dila-101777.html>>.
  52. KREČ, Luboš; SKOUPÁ, Adéla. *Zakladatel televize Obbod: Lidé si myslí, že seriál Vyšehrad je národní majetek a my jim bráníme ho vidět* [online]. iHNed.cz, 24. ledna 2017 [cit. 10. února 2017]. Dostupné na <<http://byznys.ihned.cz/c1-65598270-zakladatel-televize-obbod-lide-si-mysli-ze-serial-vysehrad-je-narodni-majetek-a-my-jim-branime-ho-videt>>.
  53. KUČÍK, Vít. *iMarxismus: Odvrácená strana boje proti autorským a patentovým právním* [online]. CeskaPozice, 26. února 2012 [cit. 8. března 2017]. Dostupné na

- <http://ceskapozice.lidovky.cz/imarxismus-odvracena-strana-boje-proti-autorskym-a-patentovym-pravum-1mn-/tema.aspx?c=A120223_054921_pozice_57597>.
54. MANVELL, Roger a kol. *Motion picture* [online]. Britannica.com, © 2017 [cit. 10. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.britannica.com/art/motion-picture>>.
  55. MARGOLIN, Jack. *Russia, China, and the Push for "Digital Sovereignty"* [online]. TheGlobalObservatory.org, 2. prosince 2016 [cit. 16. června 2017]. Dostupné na: <<https://theglobalobservatory.org/2016/12/russia-china-digital-sovereignty-shanghai-cooperation-organization>>.
  56. NENAD, Vitas. *První legální výměnná síť objevena?* [online]. LUPA.cz, [cit. 13. června 2017]. Dostupné na <<https://www.lupa.cz/clanky/prvni-legalni-vymenna-sit-objevena>>.
  57. NÝVLT, Václav. *Stahování zřadubilo 97 procent videopůjčoven, nyní mu zvoní hrana* [online]. iDNES.cz, 2. února 2012 [cit. 21. února 2017]. Dostupné na: <http://technet.idnes.cz/stahovani-zahubilo-97-procent-videopujcoven-nyni-mu-zvoni-hrana-pwl-/tec_video.aspx?c=A120130_133339_tec_video_nyv>.
  58. *Obchod* [online]. Google.com © 2017 Google, [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <<https://play.google.com/store/movies?hl=cs>>.
  59. PETRŮ, Tomáš. *The History of Media Streaming* [online]. LinkedIn.com, 7. srpna 2014 [cit. 20. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.linkedin.com/pulse/20140807195944-8048206-the-history-of-media-streaming>>.
  60. RAUGHUST, Karen. *Turning Digital into Dollars* [online]. PublisherWeekly.com 7. března 2011 [cit. 15. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/digital/conferences/article/46373-turning-digital-into-dollars.html>>.
  61. *Resident Evil: Poslední kapitola 2D DVD* [online]. CityMovie.cz, © 2011 CityMovie [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <http://www.citymovie.cz/nabidka_zpracuj.php?nabidka=3633>.
  62. *Resident Evil: Poslední kapitola 2D Blu-ray* [online]. CityMovie.cz, © 2011 CityMovie [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <http://www.citymovie.cz/nabidka_zpracuj.php?nabidka=3634>.
  63. *Resident Evil: Poslední kapitola DVD* [online]. FILM4U.cz, 31. května 2017 [cit. 19. června 2017]. Dostupné na: <<https://www.film4u.cz/Resident-Evil-Posledni-kapitola-DVD-d20000.htm>>.

64. SCHLACKMAN, Steve. *How Mickey Mouse Keeps Changing Copyright Law* [online]. ArtLawJournal.com, 15. února 2014 [cit. 21. února 2017] Dostupné na <<http://artlawjournal.com/mickey-mouse-keeps-changing-copyright-law>>.
65. STERBENZ, Christina [online]. BusinessInsider.com 29. dubna 2014 [cit. 23 června 2017] Dostupné na <<http://www.businessinsider.com/is-popcorn-time-illegal-2014-4>>.
66. *Smluvní podmínky služby Google Play* [online]. Google.com, 23. ledna 2017 [cit. 22. června 2017]. Dostupné na: <https://play.google.com/intl/cs_cz/about/play-terms.html>.
67. *What is Intellectual Property?* [online]. WIPO.int, [cit. 1. února 2017] Dostupné na <<http://www.wipo.int/about-ip/en>>.

Abstrakt

Digitální distribuce a sdělování filmů

Diplomová práce pojednává o filmu jako audiovizuálním dílu a způsobech jeho šíření. Autor v první kapitole nejdříve zařazuje film do příslušného právního odvětví a porovná pohledy na něj v rámci kontinentální a angloamerické autorskoprávní koncepce. Druhá kapitola je následně věnována filmu jako takovému, subjektům s ním spojenými a jejich právům. Třetí kapitola je zaměřena na jednotlivé způsoby šíření autorskoprávního obsahu, tedy na způsoby dílo užit, které jsou spolu opět porovnány. Čtvrtá a poslední kapitola se soustředí na sdělování veřejnosti, konkrétně na služby na vyžádání, které jsou nejdříve uvedeny prostřednictvím vysílání a následně samy rozebrány.

Hlavním cílem této práce je nahlédnout do právní úpravy šíření filmů. Vymežit jednotlivé způsoby distribuce a sdělování, odlišit je od sebe a do jisté míry je i porovnat.

Klíčová slova

Distribuce, digitální distribuce, sdělování, film, audiovizuální dílo, služby na vyžádání, video na vyžádání, vyčerpání práva, přeshraniční přenositelnost, licence, vysílání, autor, režisér, producent, distributor.

Abstract

Digital distribution and communication of movies

This thesis on the topic of "Digital distribution and communication of movies" is about a film as an audiovisual work and ways of its distribution. In the first chapter, the author classifies the film in the relevant legal field and compares views on it within the Continental and Anglo-American copyright law. The second chapter is devoted to the film as such, to the entities connected with it and their rights.

The third chapter focuses on the different ways of spreading copyright content, the ways of using the work, which is compared again. The fourth and final chapter focuses on communication to the public, specifically on on-demand services. These are described through the broadcasting and then by themselves.

The main aim of this paper is to look into the legal regulation of movie distribution. To define the different ways of it and to distinguish them from one another and then compare them to a certain degree.

Key words

Distribution, digital distribution, communication of movies, movie, audiovisual work, on demand, video on demand, exhaustion of rights, cross-border portability, license, broadcasting, author, director, producer, distributor.